

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ

**о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Народне
банке Србије за 2014. годину у делу који се односи на коришћење
јавних средстава и на пословање са државним буџетом**

Број: 400-538/2015-07

Београд, 9. новембар 2015. године

Садржај

	<i>Страна</i>
ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	3
1. Извештај о ревизији финансијских извештаја	3
2. Извештај о ревизији правилности пословања	4
ПРИЛОГ I РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА	5
ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ ЗА 2014. ГОДИНУ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ СРЕДСТАВА И НА ПОСЛОВАЊЕ СА ДРЖАВНИМ БУЏЕТОМ	8
ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ КОЈИ СЕ САСТАВЉАЈУ НА ДАН 31. ДЕЦЕМБАР 2014. ГОДИНЕ	52

ИЗВЕШТАЈ
ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Краља Петра 12
11000 Београд

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја

Извршили смо ревизију финансијских извештаја Народне банке Србије за 2014. годину у складу са Уставом Републике Србије¹, Законом о Државној ревизорској институцији², Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2015. годину, Закључком о спровођењу ревизије број 400-538/2015-07 од 3. фебруара 2015. године, Међународним стандардима ревизије (ISA) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI).

Финансијски извештаји се састоје од: 1) Биланса стања на дан 31. децембра 2014. године; 2) Биланса успеха; 3) Извештаја о осталом резултату; 4) Извештаја о променама на капиталу; 5) Извештаја о токовима готовине; 6) Напомена уз финансијске извештаје; 7) Статистичког извештаја.

Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја

У складу са одредбама Статута Народне банке Србије од 30. јануара 2013. године³, руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Ова одговорност обухвата осмишљавање, успостављање и одржавање интерних контрола, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије, изразимо мишљење о овим финансијским извештајима.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији, Пословником Државне ревизорске институције⁴ и Међународним стандардима врховних ревизорских институција.

Ови стандарди захтевају да поступамо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа којима се потврђују исказани подаци, као и обелодањивање података у финансијским извештајима. Избор поступака је заснован на ревизоровом просуђивању, укључујући и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, било услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра и интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских

¹ „Службени гласник РС“, бр. 98/2006

² „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007 и 36/2010

³ „Службени гласник РС“, бр. 12/2013

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 9/2009

поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија такође укључује процену адекватности примењених рачуноводствених политика и значајних процена извршених од стране руководства, као и оцену целокупне презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

По нашем мишљењу финансијски извештаји Народне банке Србије за 2014. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом дају истинит и објективан приказ стања на дан 31. децембра 2014. године и припремљени су, по свим материјално значајним питањима, у складу са применљивим оквиром финансијског извештавања.

2. Извештај о ревизији правилности пословања

Извршили смо ревизију правилности пословања Народне банке Србије за 2014. годину која обухвата ревизију активности, финансијске трансакције и информације, које су укључене у финансијске извештаје Народне банке Србије за 2014. годину.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припремање и презентацију годишњих финансијских извештаја, као што је напред наведено, руководство Народне банке Србије за 2014. годину је такође, дужно да обезбеди да су активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајима, у складу са прописима у Републици Србији.

Одговорност ревизора

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, као што је напред наведено, наша одговорност укључује и изражавање мишљења да ли су активности, трансакције и информације које су исказане у финансијским извештајима по свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима у Републици Србији.

Ова одговорност укључује и спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказани расходи и издаци, приходи и примања извршени у складу са намером законодавца, односно у складу са прописима у Републици Србији. Ти поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

По нашем мишљењу активности, финансијске трансакције и информације које су приказане у финансијским извештајима су у складу са прописима у Републици Србији, датим овлашћењима и планираном сврхом.

Радослав Сретеновић,

Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија

Београд, 9. новембар 2015. године

РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА

С а д р ж а ј

	<i>Страна</i>
1. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја	7
2. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	7

1. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

Препоручује се Народној банци Србије:

- 1) да изврши финансијско и количинско усаглашавање потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије - комисиона продаја неперсонализованих новчаних образаца произведених у ЗИН-у по уговорима о пословно-техничкој сарадњи закљученим са Министарством унутрашњих послова у периоду од 2008. до 2014. године и анексима истих, која су у финансијским извештајима исказана у износу од 1.795 хиљада динара (*Напомена 2.8.1.10. – Препорука 1*).

2. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

Препоручује се Народној банци Србије:

- 2) да интерним актом уреди да извештај о индустријским пробама садржи све релевантне податке о извршеном тестирању, да поступак тестирања узорака буде транспарентан и да сви параметри буду унапред познати понуђачима као и да пропише поступак контроле процеса тестирања (*Напомена 2.11. – Препорука 2*).

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА

На основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, Народна банка Србије је дужна да поднесе Институцији писани извештај о поступању по препорукама у року од 60 дана, почев од дана уручења овог извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ

о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Народне банке Србије за 2014. годину у делу који се односи на коришћење јавних средстава и на пословање са државним буџетом

Број: 400-538/2015-07

Београд, 9. новембар 2015. године

Садржај

	<i>Страна</i>
2. НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ	10
2.1. Подаци о субјекту ревизије	10
2.2. Спровођење монетарне политике	11
2.3. Управљање девизним резервама Народне банке Србије	15
2.4. Контролна функција	20
2.5. Послови Народне банке Србије за Републику	22
2.6. Рачуноводствени систем	22
2.7. Интерна ревизија	25
2.8. Позиције биланса стања	26
2.8.1. Имовина	26
2.8.2. Обавезе	36
2.8.3. Капитал	42
2.9. Позиције биланса успеха	42
2.9.1. Приходи и расходи од камата	42
2.9.2. Приходи и расходи од накнада и провизија	43
2.9.3. Остале позиције биланса успеха	44
2.10. Финансијски резултат	49
2.11. Јавне набавке	50
2.12. Судски спорови	51

2. НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ

2.1. Подаци о субјекту ревизије

Народна банка Србије је своје функције обављала под називом Народна банка Југославије, као централна монетарна институција Федеративне Народне Републике Југославије (ФНРЈ) и Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), од 1946. године све до њеног распада 1991. године. Народна банка Србије је наставила своје пословање у Београду као централна банка СФРЈ представљајући две републике претходне Југославије - Србију и Црну Гору, које су у априлу 1992. године формирале Савезну Републику Југославију. Законом о Народној банци Југославије из јуна 1993. године банка је дефинисана као једина и независна емисиона банка монетарног система. На основу Закона о спровођењу Уставне повеље Државне заједнице Србије и Црне Горе из фебруара 2003. године банка је наставила да врши своју функцију као централна банка Републике Србије, што је уређено и Законом о Народној банци Србије из јула 2003. године.

Почетак рада Народне банке Србије се везује за Привилеговану банку Краљевине Србије основану 1884. године, док назив народна банка датира из 1920. године када је основана Народна банка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, која је 1929. године променила назив у Народну банку Краљевине Југославије.

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије и њена улога је одређена Уставом Републике Србије, Законом о Народној банци Србије и другим законом. Народна банка Србије је самостална и независна у обављању прописаних функција и подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара. За обавезе Народне банке Србије јемчи Република Србија, као власник целокупног капитала банке.

Основни циљ Народне банке Србије јесте постизање и одржавање стабилности цена и очување стабилности финансијског система, као и да не доводећи у питање остваривање свог основног циља, подржава спровођење економске политике Владе Републике Србије послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Народна банка Србије утврђује и спроводи монетарну и девизну политику и управља девизним резервама, утврђује и спроводи активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система, издаје новчанице и ковани новац, управља токовима готовине, унапређује несметано функционисање платног система, а обавља и друге послове за Републику Србију не угрожавајући при том своју самосталност и независност.

Органи Народне банке Србије су: 1) Извршни одбор Народне банке Србије; 2) гувернер Народне банке Србије; 3) Савет гувернера Народне банке Србије. Извршни одбор, гувернер и директор Управе за надзор одговорни су за остваривање циљева Народне банке Србије у оквиру законом утврђених надлежности.

Извршни одбор чине гувернер, директор Управе за надзор и вицегувернери Народне банке Србије. Извршни одбор утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, а посебно утврђује монетарну политику, политику одобравања краткорочних кредита и политику курса динара и друге инструменте и мере монетарне и девизне политике. Извршни одбор на предлог Управе за надзор доноси прописе у области контролне и надзорне функције над финансијским институцијама и одлучује о давању и одузимању финансијским институцијама дозвола за рад, односно обављање делатности.

Гувернер руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера и доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора или Савета гувернера. Гувернера бира Народна скупштина Републике Србије, на шест година, са правом поновног избора.

Савет гувернера Народне банке Србије бира Народна скупштина, а чланови истог нису запослени у Народној банци Србије. Савет гувернера доноси Статут, финансијски план, усваја годишње финансијске извештаје, врши надзор над системом финансијског извештавања, управљањем ризицима, унутрашњим контролама, интерном ревизијом и над обављањем усклађености пословања у Народној банци Србије и др.

Народној скупштини ради информисања Народна банка Србије доставља програм монетарне политике за наредну годину. У вези са спровођењем монетарне политике, Народна банка Србије подноси Народној скупштини полугодишњи и годишњи извештај о монетарној политици уз образложење свих фактора који су утицали на спровођење те политике. Народној скупштини Народна банка Србије подноси годишњи извештај о свом пословању и резултатима рада, који садржи податке о остварењу циљева у обављању функција Народне банке Србије.

Гувернер Народне банке Србије може бити позван на седницу Владе, док Влада, односно надлежна министарства достављају Народној банци Србије, ради давања мишљења, нацрте закона и других прописа који су у вези с циљевима, функцијама, правима и обавезама Народне банке Србије (нацрт меморандума о буџету, економској и фискалној политици и нацрт закона којим се уређује буџет).

Министарство надлежно за послове финансија, и то најмање једном годишње, доставља Народној банци Србије писмено обавештење о планираним новим задужењима Републике у иностранству, као и о очекиваним коришћењима иностраних кредита и отплатама по тим кредитима, ради сагледавања утицаја ових задужења на утврђивање и спровођење монетарне политике.

Имовина коју Народна банка Србије користи за своје пословање је у својини Републике Србије, а састоји се од динарских и девизних краткорочних и дугорочних пласмана, девизних средстава, хартија од вредности, остале активе и имовинских права у поседу Народне банке Србије, покретних и непокретних ствари и новчаних средстава на жиро-рачуну Народне банке Србије. Република Србија је власник целокупног капитала Народне банке Србије, који чине основни капитал и посебне резерве.

До достизања износа минималног основног капитала Народне банке Србије од 10.000.000 хиљада динара, целокупна добит распоређује се у основни капитал, а после тога у посебне резерве до достизања износа ових резерви од 20.000.000 хиљада динара. После достизања прописаних износа минималног основног капитала и износа посебних резерви, добит проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви се распоређује у основни капитал и посебне резерве (33,3% и 66,7%). После достизања прописаних износа минималног основног капитала и износа посебних резерви, добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви се распоређује у основни капитал (10%), посебне резерве (20%) и у буџет (70%).

Остварени губитак Народне банке Србије покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна - из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република и преноси Народној банци Србије.

2.2. Спровођење монетарне политике

Програм монетарне политике

Основни циљ монетарне политике Народне банке Србије у 2014. години био је постизање и одржавање средњорочне стабилности цена, као допринос очувању стабилности финансијског система и остваривању одрживог економског раста. Према Програму монетарне политике Народне

банке Србије у 2014. години⁵, монетарна политика се заснивала на Меморандуму Народне банке Србије о монетарној стратегији⁶ и Меморандуму Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године⁷.

Циљ монетарне политике Народне банке Србије изражен је нумерички – као годишња процентуална промена индекса потрошачких цена и износи $4,0\% \pm 1,5$ п.п. С обзиром на то да је постављени циљ заснован на оцени да се у 2014. години неће остварити номинална, реална и структурна конвергенција према Европској унији постављени циљ је изнад нивоа ценовне стабилности циљане инфлације у развијеним земљама која износи 2% или 2,5%.

Да би се циљ утврђен за инфлацију остварио на средњи рок, програмом монетарне политике је предвиђен основни инструмент те политике - каматна стопа која се примењује у спровођењу главних операција на отвореном тржишту (референтна каматна стопа). Програм дозвољава промену висине референтне каматне стопе, али поставља услов да се то врши на доследан и предвидив начин, у складу са економским кретањима, пројекцијом инфлације и њеним утицајем на финансијску стабилност.

Народна банка Србије спроводи режим руковођено пливајућег девизног курса, а интервенције на девизном тржишту се спроводе ради смањења прекомерних краткорочних осцилација девизног курса, очувања ценовне и финансијске стабилности и одржавања адекватног нивоа девизних резерви. Ради бољег сагледавања макро-финансијских веза, програм предвиђа редовно спровођење стрес тестова.

Програмом монетарне политике Народне банке Србије у 2014. години, предвиђено је да монетарна политика задржава досадашњи степен флексибилности и спремности на брзо реаговање на промене међународних и домаћих околности и да буде доследна у спровођењу фискалне консолидације и структурних реформи. Да би се спречило веће одступање инфлације од циља, поред инструмената монетарне политике Народна банка Србије користи и макропруденцијалне инструменте као и инструменте контроле платнобилансних токова.

У 2014. години се наставља развој домаћег финансијског тржишта и спровођење стратегије динаризаације, ради повећања ефикасности трансмисионог механизма монетарне политике, доприноса финансијској стабилности и смањења осетљивости на промене курса динара. У режиму циљања инфлације, ради координације монетарне и фискалне политике, Влада је обавезна да спроводи одрживу и предвидиву фискалну политику у складу са циљаном инфлацијом. Уколико одступање инфлације од утврђеног циља траје дуже од шест узастопних месеци Народна банка Србије обавештава Владу о разлозима тог одступања, мерама и времену потребном за враћање инфлације на утврђени циљ.

Инструменти монетарне политике

Инструменти монетарне политике које је у периоду 2012 – 2014. године користила Народна банка Србије су износили:

Инструменти монетарне политике	2012. г.	2013. г.	2014. г.
Референтна каматна стопа	11,25%	9,5%	8,0%
Аукцијске репо продаје ХоВ – укупна продаја	1.273,2 млрд динара	4.247,2 млрд динара	3.585,8 млрд динара

⁵ Одлука о утврђивању Програма монетарне политике Народне банке Србије у 2014. години објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 109/2013

⁶ Меморандум Народне банке Србије о монетарној стратегији усвојен је на седници Монетарног одбора Народне банке Србије 22. децембра 2008. године

⁷ Усвојен на седници Извршног одбора Народне банке Србије 18. октобра 2013. године

Просечно дневно стање депонованих средстава банака код НБС	13,4 млрд динара	34,7 млрд динара	15,2 млрд динара
Кредитне олакшице – дневни кредит	194,7 млрд динара	40,2 млрд динара	74,7 млрд динара
Кредитне олакшице – преконоћни кредит	73,4 млрд динара	0,3 млрд динара	27,6 млрд динара
Обавезна резерва банака у динарима – повећање	69,1 млрд динара	4,7 млрд динара	13,1 млрд динара
Обавезна резерва банака у девизама – смањење	(709,1 млн EUR)	(18,2 млн EUR)	(364,8) млн EUR
Куповина девиза од стране НБС на МДТ	5,0 млн EUR	615,0 млн EUR	260,0 млн EUR
Продаја девиза од стране НБС на МДТ	1.348,3 млн EUR	435,0 млн EUR	1.880,0 млн EUR
Своп аукције девиза – своп продаја девиза од стране НБС	171,0 млн EUR	124,0 млн EUR	180,0 млн EUR
Своп аукције девиза – своп куповина девиза од стране НБС	188,0 млн EUR	124,0 млн EUR	180,0 млн EUR

У 2014. години инструменти монетарне политике су коришћени на следећи начин:

Референтна каматна стопа која је крајем претходне године износила 9,5% у прва четири месеца 2014. године задржана је на истом нивоу. У мају 2014. године смањена је на 9,0%, да би поново била смањена на 8,5% у јуну. До новембра референтна каматна стопа није мењана, да би тада била смањена за 50,0 б.п. на 8,0%.

За потребе *репо продаје* у 2014. години емитована је једна серија благајничких записа у укупној номиналној вредности од 500 млрд динара. Организоване су 52 аукцијске репо продаје хартија од вредности, једном недељно, при чему је укупна продаја хартија од вредности износила 3.585 млрд динара, што је нижи обим продаје него у 2013. години (4.247,2 млрд динара).

Просечно дневно стање *депонованих средстава банака* код Народне банке Србије у 2014. години кретало се од минималних 6,6 млрд динара - у децембру до максималних 27,6 млрд динара у јануару. Просечно дневно стање ових средстава у 2014. години је износило 15,2 млрд динара што је мање него 2013. године (34,7 млрд динара). Банке су користиле кредитне олакшице као дневни кредит у износу од 74,7 млрд динара, а као преконоћни кредит 27,6 млрд динара.

Обрачуната *обавезна резерва банака* која се издваја у динарима у 2014. години је повећана за 13,1 млрд динара, док је обрачуната *обавезна резерва банака* која се издваја у девизама смањена за 364,8 млн EUR.

Спровodeћи режим руковођено пливајућег девизног курса, Народна банка Србије ја на *међубанкарском девизном тржишту интервенисала* нето продајом 1.620 млн EUR, при чему је продала 1.880,0 млн EUR и купила 260,0 млн EUR. У 2014. години динар је номинално депрецирао према EUR за 5,2% (у 2013. години 0,8%).

У 2014. години Народна банка Србије је на тромесечним аукцијама *своп продала* и *своп купила* по 55 млн EUR, док је на двонедељним аукцијама своп продала и своп купила по 125 млн EUR.

Годишњи извештај о монетарној политици

Годишњи извештај о монетарној политици у 2014. размотрен је и усвојен на седници Извршног одбора Народне банке Србије одржаној 11. јуна 2015. године. Извештај у складу са Статутом Народне банке Србије садржи податке и анализе о стратегији монетарне политике, макроекономским кретањима, о утврђеној и спроведеној монетарној политици као и планираној монетарној политици.

У децембру 2008. године Монетарни одбор Народне банке Србије усвојио је Меморандум о циљању (таргетирању) инфлације као монетарној стратегији чиме је формално дефинисана примена режима инфлационог таргетирања. Меморандум је сачињен у складу са Споразумом Народне банке Србије и Владе Републике Србије о циљању (таргетирању) инфлације, који је усвојен на седници Владе одржаној 19. децембра 2008. године, тако да почев од 2009. године стратешки оквир монетарне политике представља потпуно циљање инфлације.

Циљ за инфлацију дефинисан је као стопа укупне инфлације (с дозвољеним одступањем) мерена годишњом процентуалном променом индекса потрошачких цена. На седници Извршног одбора Народне банке Србије 18. октобра 2013. године усвојени су циљеви за инфлацију до краја 2016. године⁸, у виду јединствене вредности с дозвољеним одступањем. Циљеви за инфлацију утврђени су на нивоу од 4% с дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п. за све месеце до краја 2016. године, што је изнад нивоа циљане инфлације у развијеним земљама (2,0 или 2,5%).

Монетарна политика у 2014. години Ублажавање монетарне политике започето од маја претходне године, настављено је и у 2014. години. Референтна каматна стопа је смањена за укупно 150 б.п., са 9,5% на 8,0% крајем године. У прва четири месеца 2014. године није мењана, у мају је смањена на 9,0%, у јуну на 8,5%, да би се у новембру смањила на 8,0% и задржала на том нивоу до краја године. Крајем 2014. године измењена је структура девизне обавезне резерве тако што је повећан део који се издваја у динарима, чиме је ослобођен део кредитног потенцијала банака ради стимулације кредитне активности.

Остварење циљане инфлације Међугодишња инфлација се у 2014. години већим делом кретала испод доње границе дозвољеног одступања од циља ($4\% \pm 1,5$ п.п.), јер је са 3,7% у јануару смањена на 1,7% у децембру. Највећи допринос компоненти инфлације у 2014. години имале су цене услуга и непрерађене хране. Цене услуга су порасле за 3,9% мг. (допринос инфлацији 0,8 п.п.), док су цене хране порасле за 2,2% (допринос инфлацији 0,8 п.п.).

Како се инфлација шест узастопних месеци кретала испод доње границе дозвољеног одступања од циља, Народна банка Србије је писмом од 12. септембра 2014. године Влади образложила разлоге тог одступања, указала на мере које ће бити предузете да се инфлација у средњем року одржи у границама дозвољеног одступања од циља и очекивања када ће инфлација бити у границама дозвољеног одступања.

Годишњи извештај о стабилности финансијског система

Годишњи извештај о стабилности финансијског система у 2014. размотрен је и усвојен на седници Извршног одбора Народне банке Србије одржаној 11. јуна 2015. године. Извештај садржи податке и анализе о међународном и домаћем окружењу, финансијском сектору, финансијским тржиштима и финансијској стабилности. У вези финансијске стабилности, Народна банка Србије је приказала регулаторни оквир као подршку финансијској стабилности, макропруденцијалне стрес-тестове и показатеље финансијског здравља.

Регулаторни оквир као подршка финансијској стабилности обухвата мере које је могуће предузети ради ограничавања најзначајнијих утврђених системских ризика у финансијском систему, које чине смањење учешћа проблематичних кредита, споразумно финансијско реструктурирање привредних друштава, унапређење вансудске наплате код хипотеке, јачање домаћих динарских извора финансирања, увођење различитих осигураних сума и премија осигурања за девизне и динарске депозите и др.

Макропруденцијалне стрес-тестове Народна банка Србије користи за процену отпорности банкарског сектора као целине, појединачних банака и групе банака на потенцијалне ризике или

⁸ Меморандум Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године усвојен на седници Извршног одбора Народне банке Србије 18. октобра 2013. године

шокове. Тестови се изводе у тромесечној динамици, а омогућавају мерење отпорности банкарског сектора на раст капиталних захтева за кредитни ризик због неповољних макроекономских кретања, мерење ризика ликвидности због губитка поверења депонената и примену мрежног моделирања у оцени системског ризика банкарског сектора и системског значаја појединачне финансијске институције.

Показатељи финансијског здравља се користе за поређења стабилности финансијског система. На крају 2014. године, капитализованост банкарског сектора Србије била је виша него у региону, што је гарант стабилности за цео домаћи финансијски систем, међутим, профитабилност банкарског сектора је испод просека. Иако је учешће проблематичних кредита у укупним кредитима веће од просека, ниво укупних резерви за покриће потенцијалних губитака по основу ових кредита је значајно изнад просека региона.

2.3. Управљање девизним резервама Народне банке Србије

Правни оквир за управљање девизним резервама

Управљање девизним резервама је једна од основних функција Народне банке Србије у складу са одредбама члана 4. Закона о Народној банци Србије⁹. Истим законом прописана је обавеза Народне банке Србије да девизним резервама управља у складу с начелима ликвидности и сигурности.¹⁰

Народна банка Србије одлучује о формирању и коришћењу девизних резерви, као и о управљању и располагању тим резервама, у складу с монетарном и девизном политиком и смерницама за управљање девизним резервама, на начин којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству¹¹. Савет гувернера Народне банке Србије доноси стратегију управљања девизним резервама, на предлог Извршног одбора Народне банке Србије¹².

Девизне резерве Народне банке Србије, чине¹³:

- 1) потраживања Народне банке Србије у девизама на рачунима у иностранству;
- 2) хартије од вредности на рачунима Народне банке Србије у иностранству;
- 3) специјална права вучења и резервна позиција код Међународног монетарног фонда;
- 4) злато и други племенити метали;
- 5) ефективни страни новац.

Извршни одбор Народне банке Србије, кога чине гувернер, директор Управе за надзор и вицегувернери Народне банке Србије, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, а поред осталог утврђује политику управљања девизним резервама, као и смернице за управљање тим резервама¹⁴ (стратешке и тактичке смернице).

Смернице за управљање девизним резервама Народне банке Србије

Стратешке смернице за управљање девизним резервама Народне банке Србије

Извршни одбор Народне банке Србије је у току 2014. године донео Одлуку о утврђивању Стратешких смерница за управљање девизним резервама Народне банке Србије у складу са одредбама члана 14. Закона о Народној банци Србије. Стратешке смернице представљају строго поверљив докуменат највишег нивоа тајности означене као „Државна тајна“.

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 и 40/2015 – одлука УС

¹⁰ Члан 50. Закон о Народној банци Србије

¹¹ Члан 50. Закон о Народној банци Србије

¹² Члан 23. Закон о Народној банци Србије

¹³ Члан 49. Закон о Народној банци Србије

¹⁴ Члан 14. Закон о Народној банци Србије

Стратешке смернице се доносе на основу Стратегије управљања девизним резервама и треба да омогуће равномерну и опрезну диверзификацију тржишног, ликвидносног и кредитног ризика.

Овим смерницама су дефинисани циљеви инвестирања, стратешки бенчмарк који представља комбинацију индекса са којима ће се поредити остварени приноси портфолија Народне банке Србије, валутна структура, диверзификација ризика по различитим основима као и таргетирана дурација портфолија којом се опредељује прихватљиви ниво изложености тржишном ризику.

Стратешким смерницама је дефинисан глобални оквир за инвестирање, изложеност кредитном ризику и мере заштите од кредитног ризика полазећи од општеприхваћених метода и модела. Дефинисан је минимални кредитни рејтинг за хартије од вредности у портфолију и за банке код којих се пласирају депозити. Предвиђено је такође да се структура корпе валута прилагођава структури спољног дуга једном годишње, а по потреби и чешће.

Тактичке смернице за управљање девизним резервама за 2014. годину

На предлог Инвестиционог комитета, Извршни одбор Народне банке Србије усвојио је тактичке смернице за период децембар 2013. године – јун 2014. године, април – октобар 2014. године и новембар 2014. године – април 2015. године.

На бази краткорочних очекивања дефинишу се Тактичке смернице, којима се одређује инвестициона тактика, валутна структура и рачуност портфолија Народне банке Србије у складу са усвојеним Стратешким смерницама.

Извештавање о девизним резервама Народне банке Србије

Оперативно дневно извештавање

Сектор за девизне послове, Одељење за управљање ризицима и контролу ризика, свакодневно даје извештај о приносу портфолија Народне банке Србије, о структури у погледу рачуности, валута, врсте активе, као и осталих параметара о усклађености инвестирања са прописаним лимитима.

Месечни извештаји

Месечним извештајима у вези са управљањем девизним резервама се прати остваривање стратешких и тактичких смерница. Те извештаје чине:

1. Извештај о изложености ризику портфолија Народне банке Србије
2. Извештај о управљању девизним резервама Народне банке Србије

Извештај о изложености ризику портфолија Народне банке Србије

Месечни извештаји о изложености ризику портфолија Народне банке Србије поред осталог посебно садрже податке о контроли ризика портфолија Народне банке Србије, тржишном ризику портфолија Народне банке Србије и кредитном ризику портфолија Народне банке Србије.

У поступку ревизије утврђено је да су лимити утврђени стратешким и тактичким смерницама поштовани, како у погледу валутне структуре, врсте активе (врсте инструмената) и рачуности, тако и у погледу приноса и реализованих перформанси (подаци о реализованим приносима по сваком појединачном портфолију у односу на принос бенчмарка).

Утврђено је такође да се контрола ризика портфолија Народне банке Србије врши континуирано, а да је управљање тржишним ризиком портфолија Народне банке Србије, који обухвата валутни ризик, ризик промене каматних стопа, а у вези са таргетираном дурацијом, и мерење тржишног ризика, вршено у целој години у складу са стратешким и тактичким смерницама.

Народна банка Србије инвестира у средства која имају мали кредитни ризик: државне обвезнице (или обвезнице за које гарантује држава) највишег кредитног рејтинга и краткорочне депозите код банака са високим кредитним рејтингом. Обзиром на то да Народна банка Србије инвестира у

обвезнице које имају висок кредитни рејтинг AAA до AA-, вероватноћа неизвршења обавезе издаваоца (D-default rating) је приближна нули.

Највиши степен кредитног ризика је присутан код пласмана средстава у депозите без средстава обезбеђења (колатерала). Приликом пласмана ових средстава води се рачуна да уговорне стране буду само банке са високим кредитним рејтингом: централне банке, међународне финансијске институције и банке са композитним рејтингом (Moody's и S&P) од AAA до AA-.

Пласирање девизних резерви Народне банке Србије у депозите код иностраних банака је било у складу са критеријумима и лимитима дефинисаним Стратешким смерницама.

Извештаји о управљању девизним резервама Народне банке Србије

Извештај о управљању девизним резервама Народне банке Србије садржи информације о управљању девизним резервама по категоријама активе и структури исте, о финансијским резултатима оствареним у извештајном периоду као и образложења и коментаре.

У поступку ревизије утврђено је да је управљање девизним резервама Народне банке Србије вршено у складу са принципима сигурности и ликвидности, да су инвестирања била у складу са усвојеним Смерницама за управљање девизним резервама, као и да је инвестирање, по износу и врсти активе, било условљено дешавањима на финансијском тржишту.

Стање и структура девизних резерви Народне банке Србије на дан 31. децембра 2014. године

Према евиденцији која се води у Сектору за девизне послове, стање девизних резерви Народне банке Србије на дан 31. децембра 2014. године износи EUR 9.907,2 млн.

Структура девизних резерви

31/12/2014	Млн EUR	у %
Хартије од вредности	6.602,80	66,65
Рачуни у иностранству	2.430,70	24,54
Ефективни страни новац	264,90	2,67
Злато	556,10	5,61
ММФ – специјална права вучења	52,70	0,53
Укупно:	9.907,20	100,00

Краткорочни пласмани девизних резерви

Рачуни у иностранству

По стању на дан 31. децембра 2014. године део девизних резерви у износу од EUR 2.483,4 млн, пласиран је на рачунима у иностранству (у виду преконоћних и орочених депозита, текућих и „call“ рачуна) у највећем делу код централних банака и међународних финансијских институција и код првокласних иностраних комерцијалних банака композитног кредитног рејтинга минимално AA-. Ово стање обухвата и рачун Народне банке Србије код Међународног монетарног фонда у СПВ (специјална права вучења).

Краткорочне хартије од вредности

У краткорочне ХоВ средства су пласирана у класе активе: државне дисконтне ХоВ, рока доспећа до 1 године (*T. bills*), државне купонске ХоВ рока доспећа до 1 године - државне ХоВ, затим у ХоВ јавног сектора са гаранцијом државе (*Supranational, Agencis, Sovereign*) и ХоВ са квалитетним колатералом (*Pfandbriefe*).

На дан 31. децембра 2014. године укупна тржишна вредност краткорочних хартија од вредности износила је EUR 1.813,6 млн, при чему у овом портфолију највеће учешће имају краткорочне ХоВ деноминоване у еврима.

Дугорочни пласмани девизних резерви

Дугорочне пласмане девизних резерви чине ХоВ рока доспећа преко 1 године, чију структуру на дан 31. децембра 2014. године чини: државне ХоВ рока доспећа од 1 до 10 година, ХоВ јавног сектора са гаранцијом државе (*Supranational, Agencies, Sovereign*) и ХоВ са првокласним колатералом (*Pfandbriefe*), рочности од 1-5 година.

Укупна тржишна вредност инвестираних средстава у обвезнице рока доспећа преко једне године, на дан 31. децембра 2014. године износи EUR 4.789,3 млн.

Ефективни страни новац

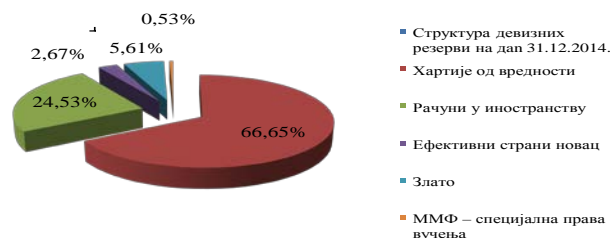
На дан 31. децембра 2014. године вредност укупног ефективног страног новца износила је EUR 264,9 млн.

Злато

Народна банка Србије је на дан 31. децембра 2014. године располагала са 17,54 тона злата у вредности EUR 556,1 млн, које се налази у трезору Народне банке Србије и у иностранству.

Цена злата на светском финансијском тржишту последњег радног дана децембра је износила 1.199,25 долара по финој унци, према *“The London Bullion Market Association – LBMA*.

Структура девизних резерви на дан 31. децембра 2014. године

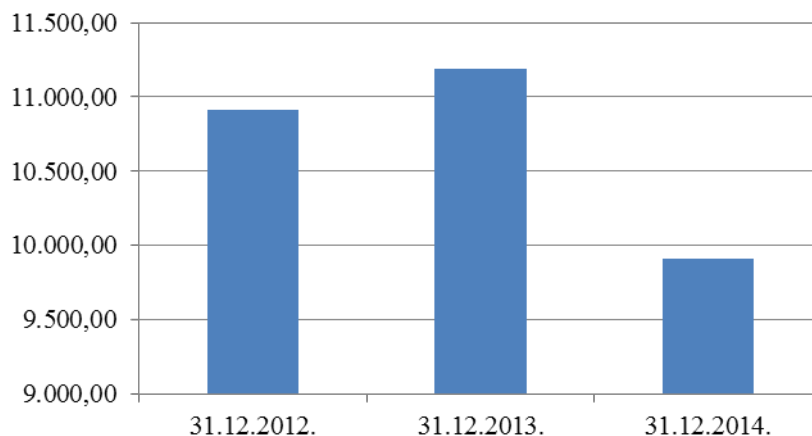

Упоредни преглед стања девизних резерви Народне банке Србије 31.12.2012/2013/2014. године

СТРУКТУРА	СТАЊЕ			ПРОМЕНА
	31.12.2012.	31.12.2013.	31.12.2014.	
	1	2	3	(3-2)
УКУПНО	10.914,64	11.188,80	9.907,20	(1.281,60)
1. Злато	619,98	455,10	556,10	101,00

2. Ефективни страни новац	546,04	317,10	264,90	(52,20)
3. Рачуни у иностранству	2.236,83	2.583,80	2.430,70	(153,10)
4. ММФ – специјална права вучења	208,22	133,80	52,70	(81,10)
5. Иностране хартије од вредности	7.303,57	7.699,00	6.602,80	(1.096,20)

Стање девизних резерви

Исказано стање девизних резерви Народне банке Србије на дан 31. децембра 2014. године, према публикованим подацима мање је за EUR 1.281,60 млн. у односу на стање девизних резерви на дан 31. децембра 2013. године, односно за EUR 1.007,44 млн мање у односу на стање девизних резерви на дан 31. децембра 2012. године.

Остварени финансијски резултат у 2014. години

Остварени нето позитиван финансијски ефекат у 2014. години по основу инвестирања у иностране хартије од вредности износи EUR 35,4 млн, а остварени приход од камата по основу девизних депозита у иностранству износи EUR 2,5 млн.

Ефекат пословања са иностраним ХоВ у 2014. години јануар – децембар 2014. г

Опис	износ у EUR		
	2014.	2013.	2012.
Ефекат продаје ХоВ	(58.832.489,74)	(20.214.108,10)	8.257.182,67
Приходи по купонима ХоВ	101.981.071,40	109.305.415,70	151.763.422,41
Ревалоризација	(12.492.263,09)	(81.334.663,40)	(10.140.126,91)
Разлика између камата садржаних у продатим и купљеним ХоВ	4.725.494,58	18.704.004,50	3.222.401,74
Нето ефекат	35.381.813,15	26.460.648,70	153.102.879,91

Ефекат пословања – Money Market јануар 2014. г – децембар 2014. г

Опис	износ у EUR		
	2014.	2013.	2012.
Камате на депозите	1.920.108,85	991.373,58	973.864,00
Камата CALL ACC	21.849,92	13.966,17	12.690,70
Камата на средства по виђењу	8.192,45	9.702,86	116.222,40

Камате на О/Н депозите код централних банака	440.337,36	601.171,75	1.534.107,20
Камата на XDR рачун код ММФ – а	157.404,21	169.716,11	113.628,90
Укупно камате	2.547.892,79	1.785.930,47	2.750.513,20

Публиковање података о стању девизних резерви

Податке о стању девизних резерви Народна банка Србије објављује месечно на свом сајту у оквиру Статистичког билтена Народне банке Србије, по Методологији извештаја званичних девизних резерви и девизне ликвидности, која је усклађена са Приручником за платни биланс и смерницама за израду извештаја званичних девизних резерви и девизне ликвидности Међународног монетарног фонда.

2.4. Контролна функција

Контролу пословања банака и надзор над делатношћу осигурања и друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, Народна банка Србије врши у оквиру обављања својих функција прописаних Законом о Народној банци Србије преко Управе за надзор над финансијским институцијама. Непосредне контроле пословања ових субјеката су вршене на основу Плана непосредних контрола банака, друштава за осигурање и друштава за управљање добровољним пензионим фондовима за 2014. годину – усвојен на 21. седници Извршног одбора Народне банке Србије у 2013. години одржаној 17. децембра 2013. године. О извршењу плана непосредних контрола, Управа за надзор над финансијским институцијама информисала је Извршни одбор Народне банке Србије редовним месечним извештајима, у складу са чланом 28. став 2. Статута Народне банке Србије¹⁵.

Контрола пословања банака

Народна банка Србије је као супервизор и регулатор одржавала стабилност банкарског сектора и укупног финансијског система. У 2014. години у Републици Србији је пословало 29 банака са 25.106 запослених на крају године. У већинском власништву страних акционара била је 21 банка, с претежно приватним домаћим капиталом две банке и у већинском власништву Републике Србије шест банака. Решењем Извршног одбора Народне банке Србије од 31. јануара 2014. године одузета је дозвола за рад Универзал банци а.д. Београд.

Посредна контрола Контролом и анализом извештаја и података које банке достављају Народној банци Србије, идентификовани су главни ризици у пословању банака и њихов ризични профил. Посредна контрола је припремала редовне месечне информације и тромесечне анализе финансијског положаја и ризичног профила банака. Праћени су и анализирани финансијско стање и тенденције у свим банкама, а због потенцијалних негативних ефеката преливања кризе са светског финансијског тржишта на домаће интензивно су праћене банке са државним власништвом.

Посредна контрола је учествовала у доношењу *једног* решења о привременој мери због поткапитализованости банке, *два* решења о привременој мери због погоршања финансијског стања или ликвидности банке и *једног* решења о изрицању новчане казне члановима управног и извршног одбора банке, као и у *једном* поступку контроле спровођења налога и мера и предлагању корективних мера према банкама.

Непосредна контрола банака За 2014. годину планиране су контроле код 19 банака, и то код *шест* банака контроле бонитета и законитости пословања - члан 102. став 1. Закона о банкама¹⁶, а код *четири* банке контрола спречавања прања новца и платног промета. Код преосталих банака,

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 12/2013

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015

осим већ наведених контрола, планиране су и контрола заштите корисника финансијских услуга и једна циљана контрола. Непосредне контроле банака извршене су у складу са планом, с тим што је једна банка искључена из плана за 2014. годину и укључена у План непосредних контрола банака за 2015. годину – план усвојен на 18. седници Извршног одбора Народне банке Србије у 2014. години одржаној 11. децембра 2014. године.

У току 2014. године извршено је укупно 27 контрола, започетих у ранијем периоду и по плану за 2014. годину, од чега *девет* контрола бонитета и законитости пословања са аспекта управљања ризицима и *шест* контрола управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма и платног промета. Извршене су *две* контроле управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма, *две* контроле спровођења одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга, једна циљана контрола – управљање ризиком ликвидности, каматним ризиком и тржишним ризицима, као и *седам* контрола спровођења налога и мера.

У вези с поступцима контроле пословања банака у 2014. години, Народна банка Србије је упутила банкама *дванаест* писмених опомена и *шест* налогодавних писама – а дала је и *четири* сагласности на достављени план активности по налогодавном писму. Донето је *осамнаест* решења, којима су банкама изречени налози и мере, одређена привремена мера, одузета дозвола за рад и изречена новчана казна банци, односно члану/члановима управног и/или извршног одбора банке. Против банака и одговорних лица поднето је *пет* пријава за привредни преступ и *осам* захтева за покретање прекршајног поступка.

Надзор над обављањем делатности осигурања

У Републици Србији је у 2014. години пословало 25 друштава за осигурање. Искључиво пословима осигурања бавило се 21 друштво, а само пословима реосигурања четири друштва. Искључиво животним осигурањем бавило се шест друштава, искључиво неживотним осигурањем девет, а и животним и неживотним шест друштава. У већинском страном власништву је 19 друштава за осигурање. Решењем Извршног одбора Народне банке Србије од 31. јула 2014. године одузета је дозвола за обављање послова осигурања Акционарском друштву за осигурање „Таково“ Крагујевац.

Планом непосредних контрола друштава за осигурање, заступника у осигурању и других субјеката предвиђено је да се у 2014. години контроле изврше код *дванаест* субјеката надзора – *седам* друштава за осигурање/реосигурање и *пет* других субјеката надзора. Непосредне контроле друштава за осигурање/реосигурање и других субјеката надзора извршене су у складу са планом, при чему су код пет друштава за осигурање/реосигурање спроведене редовне, свеобухватне контроле, узимајући у обзир ризике идентификоване посредним надзором Народне банке Србије, а код два циљане контроле у погледу инвестиција средстава друштава за осигурање, решавања по одштетним захтевима, високих трошкова спровођења осигурања и др. Код других субјеката надзора контролисани су послови заступања, односно посредовања у осигурању у складу са закљученим уговорима са друштвима за осигурање.

У 2014. години према 13 субјеката надзора изречене су корективне мере надзора – пет по контролама из претходног периода, а изречене су и три новчане казне према друштвима за осигурање, односно њиховим заступницима.

Надзор над обављањем делатности друштава за управљање добровољним пензијским фондовима

У Републици Србији су у 2014. години пословала четири друштва која су управљала имовином шест добровољних пензијских фондова. Надзор је вршен обављањем посредне и непосредне контроле као и поступака лиценцирања. Донета су *три* решења којима су друштвима за управљање пензионим фондовима изречене мере надзора, *два* решења о давању сагласности на избор чланова управе и *седам* решења о давању сагласности на проспект и скраћени проспект

добровољних пензијских фондова. Због промене у власничкој структури издата је сагласност за повећање посредног квалификованог учешћа.

Надзор над пословањем давалаца финансијског лизинга

Народна банка Србије у оквиру својих функција прописаних Законом о Народној банци Србије, преко Управе за надзор над финансијским институцијама, врши посредан надзор над пословањем давалаца финансијског лизинга. Надзор је вршен над законитошћу пословања 16 давалаца финансијског лизинга, колико их је пословало у Републици Србији у 2014. години, са аспекта примене прописа којима је уређено спречавање прања новца и финансирања тероризма. Поред посредног надзора, донето је 18 решења којима се даје сагласност на именовање чланова управног/извршног одбора код 11 давалаца лизинга.

2.5. Послови Народне банке Србије за Републику

Народна банка Србије може у име и за рачун Републике Србије обављати послове фискалног агента у вези са задуживањем Републике Србије у иностранству, односно послова у вези са повлачењем средстава и отплатом обавеза према иностранству, као и послове издавања дугорочних хартија од вредности које се односе на чланство Републике Србије у Међународном монетарном фонду.

Народна банка Србије не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове олакшица Републици Србији и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, односно у којима Република Србија има контролно учешће, нити може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза, међутим, ова забрана се не односи на дневне кредите чије рокове доспећа није могуће продужавати, као ни на кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица који се одобравају Републици Србији за измиривање њених обавеза по основу чланства у Међународном монетарном фонду.

Народна банка Србије води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, и за ове послове наплаћује накнаду. Корисници јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије могу имати девизне рачуне код Народне банке Србије, ако је то посебним законом или међународним уговором прописано. Новчана средства буџета Републике, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике Србије код Народне банке Србије.

За потребе управљања приливима по основу јавног дуга Републике Србије и отплате јавног дуга, консолидовани рачун трезора Републике има подрачуне у домаћој и иностраној валути који се воде у Народној банци Србије.

2.6. Рачуноводствени систем

У Дирекцији за рачуноводство и финансије се користе: интерфејси оперативних евиденција према рачуноводственом систему Народне банке Србије, рачуноводствени извештајни систем, апликативни систем Завода за израду новчаница и кованог новца (ЗИНФО), платни промет у Народној банци Србије и друге пословне апликације. Апликације које нису од спољних добављача су под директним контролом апликације за управљање и контролу приступа пословним апликацијама (АИС апликација).

Дирекција за рачуноводство и финансије користи следеће модуле у рачуноводственом софтверу Oracle eBS: GL (главна књига), AP (обавезе према добављачима), AR (потраживања од купаца) и CM (платни систем).

Рачуноводствени информациони систем генерално обезбеђује систем веза између пословних апликација организационих јединица Народне банке Србије и главне књиге, финансија и платног система по принципу једног уноса података и процеса обрада тих података. Рачуноводствени информациони систем обезбеђује извештавање о свим насталим догађајима у процесима рада и повратан увид организационих јединица Народне банке Србије у статусе догађаја након обрада података у главној књизи, финансијама и платном систему и, у реалном времену, организационим јединицама обезбеђује правовремену информацију из платног система.

Вођење рачуноводства Народне банке Србије организовано је у основној организационој јединици у чијем су делокругу рачуноводство и финансије – Дирекција за рачуноводство и финансије. Рачуноводствене послове обављају и друге организационе јединице које врше израду, пријем и контролу рачуноводствених исправа.

Пословне књиге воде се у електронском облику - коришћењем апликативног софтвера, а по потреби могу се приказати на рачунару и одштампати. Пословне књиге воде се за пословну годину која је једнака календарској. Главна књига је јединствена на нивоу Народне банке Србије и представља основ за састављање финансијских извештаја. Помоћне књиге воде Дирекција за рачуноводство и финансије као и друге организационе јединице у Народној банци Србије које врше израду, пријем и контролу рачуноводствених исправа и достављају их на књижење (апликативним софтвером или на други начин). Начин комуникације свих апликација према главној књизи је стандардизован преко посебне апликације за јединствени интерфејс – софтверско решење које омогућава пренос трансакција и налога за књижење из помоћне књиге у главну књигу.

Књижење пословних промена врши се на основу рачуноводствене исправе. Књиже се оригиналне рачуноводствене исправе, а копија може само изузетно представљати основ за књижење пословних промена. Рок за састављање, контролу, одобрење и прослеђивање на књижење рачуноводствене исправе која је сачињена у Народној банци Србије је одмах после њене израде, а најкасније три дана од дана настанка пословне промене. За рачуноводствене исправе примљене од правних и физичких лица ван Народне банке Србије тај рок је одмах после пријема, а најкасније три дана од датума пријема.

Дирекција за рачуноводство и финансије на основу примљеног детаљног описа пословне промене израђује инструкције за књижење у главној књизи, утврђује врсте трансакција за пословне промене на које се односе те инструкције и поставља моделе за књижења. Изузетно, та дирекција преузима врсте трансакција из помоћне књиге за трезорско пословање и помоћне књиге за магацинско, материјално и погонско књиговодство Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

Састављање и достављање финансијских извештаја

Финансијски извештаји Народне банке Србије сачињавају се у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања. Народна банка Србије води пословне књиге у складу са Законом о рачуноводству¹⁷, прописима донетим на основу тог закона, професионалном регулативом, Рачуноводственим политикама и Правилником о рачуноводству Народне банке Србије.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 62/2013

Годишње финансијске извештаје Народне банке Србије са извештајем овлашћеног ревизора Савет доставља, ради информисања, Народној скупштини до 30. јуна наредне године.

Финансијски план

Финансијски план Народне банке Србије за 2014. годину усвојио је Савет гувернера одлуком од 23. децембра 2013. године – измена од 31. марта 2014. године. Финансијским планом утврђени су планирани оперативни приходи и расходи Народне банке Србије, полазећи од извршења финансијског плана за осам месеци 2013. године и пројекције извршења тог плана до краја године, општих смерница за израду финансијског плана за 2014. годину, појединачних планова прихода и расхода организационих јединица Народне банке Србије као учесника у поступку израде финансијског плана, пројектованих трошкова зарада, накнада зарада и других примања запослених у складу са општим актима Народне банке Србије за 2014. годину, пројектоване амортизације и нацрта плана набавки.

Систем интерних контрола

Систем интерних контрола је успостављен путем контроле исправности унетих података, увида у хронологију обављеног уноса и одговарајуће чување и коришћење података. Пре слања података из помоћних књига у главну књигу преко интерфејса, врше се одговарајуће контроле (логичке и рачунске), а уколико се постављене контроле не задовоље подаци се не шаљу. Апликативним софтвером обезбеђене су повратне информације о учитаности трансакција у интерфејс односно учитаности налога за књижење у главну књигу. Постоје контроле у апликативном софтверу уграђене при генерисању налога и контролни извештаји за анализу логичности прокњижених генерисаних налога.

Правилником о процедурама и инструкцијама уређени су начин и поступак израде процедура и инструкција које описују пословне процесе, односно одређени скуп послова као стални садржај рада једног или више извршилаца. Процедуром се описује логичка целина пословног процеса, док се инструкцијом уређују активности запосленог у току пословног процеса.

Пословни процес трговања хартијама од вредности обухвата послове везане за инвестирање, купопродају хартија од вредности у Одељењу за управљање девизним резервама (Front Office). Процедура садржи ток активности, почев од анализе тржишта, преко тестирања конкретног портфолија, контактирања иностране банке и утврђивања да ли услови одговарају поређењем најбоље понуђене цене (за куповину/продају) од иностране банке са индикативним ценама Bloomberg-а које су биле актуелне у тренутку доношења одлуке о трговању. За сваку фазу тока активности дефинисан је непосредни извршилац одговоран за извршење активности, а активност се може извршити само уз претходну сагласност директора одељења, главног дилера или запосленог кога они одреде. У финансијским извештајима Народне банке Србије за 2014. годину, финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању исказана су у износу од 798.670.029 хиљада динара што је 61,08% укупне активе (1.307.481.152 хиљаде динара).

Пословни процес обрачуна курсних разлика обухвата послове обрачуна и књижења курсних разлика у Одсеку за девизно рачуноводство. Ток активности отпочиње провером прокњижених података, односно утврђивањем да ли за месец за који се врши курсирање постоје непрокњижени налози и уколико постоје за исте се покреће аутоматско књижење у главној књизи, а даље се проверава да ли на валутним рачунима има динарских књижења и уколико их има рекламира се оперативним службама да се такви налози сторнирају. Провером обрачуна и књижења курсних разлика, утврђује се да ли је курсна листа ажурна и да ли је обрачун исправан, а за сваку фазу провере дефинисан је непосредни извршилац одговоран за извршење активности, а активност се спроводи уз надзор шефа одсека. У финансијским извештајима Народне банке Србије за 2014. годину, нето приход од курсних разлика исказан је у износу од 83.154.135 хиљада динара што је 91,88% укупног нето пословног прихода (90.500.865 хиљада динара).

У свом пословању Народна банка Србије користи и друге интерне контроле.

Управљање ризиком

Надзор над системом финансијског извештавања, управљања ризицима и унутрашњих контрола у Народној банци Србије, као и надзор над обављањем интерне ревизије и обављањем усклађености пословања врши Савет гувернера Народне банке Србије. Управљање ризиком је континуирани процес заснован на смањењу вероватноће наступања ризика и смањењу последица тог ризика на остварење циљева Народне банке Србије.

Процена ризика усклађености пословања обухвата процену последица које би биле проузроковане наступањем ризика, а на основу процењених последица и вероватноће наступања ризика, утврђује се висина ризика.

О контроли ризика портфолија Народне банке Србије, као и о тржишном и кредитном ризику тог портфолија, чланови Извршног одбора се редовно информишу месечним извештајима у оквиру управљања девизним резервама.

Рачуноводствене политике

Припремање, презентација и обелодањивање финансијских извештаја Народне банке Србије врши се у складу са Рачуноводственим политикама Народне банке Србије, Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и природом пословања Народне банке Србије.

У Напоменама уз финансијске извештаје Народне банке Србије за 2014. годину, наведене су информације о основама за састављање финансијских извештаја и о специфичним рачуноводственим политикама коришћеним у складу са IAS 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 117-124. Народна банка Србије је централна банка Републике Србије, а обелодањене рачуноводствене политике су сагласне природи њеног пословања.

2.7. Интерна ревизија

Послови интерне ревизије организовани су у складу са одредбама Правилника о интерној ревизији Народне банке Србије. Савет гувернера је одлуком од 23. децембра 2013. године усвојио Годишњи план о обављању интерне ревизије за 2014. годину.

У 2014. години Интерна ревизија је издала 21 извештај о обављеним редовним ревизијама. У Сектору за информационе технологије обављене су ревизије које се односе на управљање IP телефонијом, контролу квалитета апликативног софтвера развијеног у том сектору, коришћење и одржавање софтвера за мењачке послове и управљање исправкама и верзијама на ИТ структури. У осталим секторима Народне банке Србије извршене су ревизије које се односе на пријем и контролу извештаја које банке достављају Народној банци Србије, обављање платног промета са иностранством, регулисање домаћег девизног тржишта и интервенисање на међубанкарском девизном тржишту, смернице за управљање девизним резервама, план и програм израде готовог новца, посредну контролу рада друштава за осигурање, заступника и посредника у пословима осигурања, револвинг кредите којима управља Народна банка Србије, пријем и извршавање налога за плаћање учесника у RTGS систему и извештаје о резултатима стрес тестова и др.

Интерна ревизија је извршила 24 накнадна сагледавања поступања по препорукама – follow up ревизије, којима је проверено да ли су раније дате препорука примењене, делимично примењене или нису примењене, о чему су састављени писани извештаји/информације. Сачињено је и *net* извештаја о праћењу реализације пројеката и других активности и *net* информација о извршеном сагледавању усаглашености књиговодствених података и података из извештаја који се достављају Међународном монетарном фонду.

2.8. Позиције биланса стања

2.8.1. Имовина

2.8.1.1. Готовина и текући рачуни код банака (рачуни групе 00 (осим 002), 026, 05 (осим 052, 054 и одговарајућег дела 059), 086, 197, 297 и одговарајући делови рачуна 009, 029, 089, 199 и 299)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
		у 000 динара
Готовина и текући рачуни код банака	48.277.580	103.427.562
- Жиро рачун	2.115.185	8.029.250
- Готовина у благајни	31	16
- Девизни рачуни	14.935.713	59.732.918
- Готовина у благајни у иностранству валути	32.071.226	36.382.878
- Остала новчана средства у иностранству валути		<u>1.734</u>
Свега:	<u>49.122.155</u>	104.146.796
Исправка вредности:		
- девизних рачуна код страних банака	(843.120)	(718.013)
- девизних рачуна код домаћих банака	<u>(1.455)</u>	<u>(1.221)</u>
Свега:	(844.575)	(719.234)

Девизни рачуни у износу од 14.935.713 хиљада динара се односе на новчана средства на редовним девизним рачунима Народне банке Србије. Стање девизних рачуна се готово у целини односи на редовне диспонибилне девизне рачуне код банака у иностранству који износе 14.934.258 хиљада динара, док се преостали износ односи на остале банке.

Готовина у благајни у иностранству валути у износу од 32.071.226 хиљада динара се односи на ефективни страни новац у трезорима Седишта и трезорима филијала Народне банке Србије.

2.8.1.2. Злато и остали племенити метали (група рачуна 07)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
		у 000 динара
Злато и остали племенити метали	68.082.719	52.986.619
- Депозит код банке у иностранству	3.859.312	3.231.514
- Златне полуге	63.402.790	48.938.037
- Сребро	566.301	577.908
- Платина	<u>254.316</u>	<u>239.160</u>
Свега:	68.082.719	52.986.619

Злато и остали племенити метали су исказани у износу од 68.082.719 хиљада динара, што је за 28,49% више у односу на претходну годину. Односе се на депозит у злату код банке у иностранству у износу од 3.859.312 хиљада динара, златне полуге у вредности од 63.402.790 хиљада динара и остале племените метале у износу од 820.617 хиљада динара.

Нове набавке у 2014. години

У 2014. години набављене су златне полуге од РТБ Бор – Група, Рударско-топионичарски басен Бор, д.о.о., Бор, по уговорима који су закључени од 14. фебруара до 18. децембра 2014. године, и

то: 103 златне полуге укупне тежине 1.292,66 кг. Вредност злата је утврђивана на основу тржишне цене злата изражене у USD обрачунате као просек преподневне и послеподневне цене злата на Лондонској берзи (LBMA – London Bullion Market Association).

У вези набавки златних полука Народна банка Србије и РТБ Бор – Група, Рударско – топионичарски басен Бор, д.о.о., Бор су 10. фебруара 2014. године (Г. бр. 858 од 10. фебруара 2014. године) закључили Анекс II Уговора о уређењу међусобних односа у вези са измирењем обавеза по датом авансу (Г. бр. 721 од 2. фебруара 2012. године) којим су уговорне стране констатовале да преостале обавезе РТБ Бор – Група, Рударско-топионичарски басен Бор, д.о.о., Бор по основу аванса датог по уговору Г. бр. 721 од 2. фебруара 2012. године и Анекса I тог уговора (Г. бр. 467 од 30. јануара 2013. године) износи 300,43306 кг. злата, као и на дан 31. децембар 2012. године и 31 децембар 2011. године, као и то да су исте сагласне да „РТБ Бор у 2012., 2013. и 2014. години не врши умањење вредности испорученог злата за део аванса“. Уговорне стране су се сагласиле да се умањење вредности испорученог злата за део аванса врши почев од 2015. године.

2.8.1.3. Депозити (011, део 020, део 028, 061, део 080, део 088, 11, део 190, део 191, 21, део 290, део 291 и одговарајући делови рачуна 019, 029, 069, 089, 199 и 229)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Депозити	279.975.777	237.246.725
- Остали депозити за стамбену изградњу	21.436	21.436
- Орочени депозити у инострану валути	282.685.175	239.514.530
- Остали депозити	<u>34.039</u>	<u>21.531</u>
Свега:	282.740.650	239.557.497
Исправка вредности:		
- орочених депозита у инострану валути	<u>(2.764.873)</u>	<u>(2.310.772)</u>
Свега:	<u>(2.764.873)</u>	<u>(2.310.772)</u>

Депозити су исказани у износу од 279.975.777 хиљада динара, што је за 18,01% више у односу на претходну годину. Односе се на остале депозите за стамбену изградњу у износу од 21.436 хиљада динара, орочене депозите у инострану валути у износу од 282.685.175 хиљада динара – за које је извршена исправка вредности у износу од 2.764.873 хиљада динара и остале депозите у износу од 34.039 хиљада динара.

Орочени депозити у инострану валути који су исказани у износу од 282.685.175 хиљада динара се односе на депозите орочене код банака у иностранству, на рок од три и шест месеци (код одређених депозита: call, O/N). Депозити су орочени у оригиналној валути USD и EUR, а код одређених депозита у CAD и другим страним валутама. Извршена исправка вредности се односи на орочени депозит у USD 4.787.500 или 476.184 хиљада динара и у USD 23.010.201 или 2.288.689 хиљада динара.

2.8.1.4. Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању (рачуни 120, 125, 150, 155, 220 и 225)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	798.670.029	882.631.712

- Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању – ХоВ	<u>798.670.029</u>	<u>882.631.712</u>
Свега:	798.670.029	882.631.712

Од укупног износа хартија од вредности у иностраној валути у износу од 798.670.029 хиљада динара, износ од 695.186.152 хиљаде динара се односи на купонске хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха у иностраној валути, од чега у EUR 3.955.500.000 или 478.450.556 хиљада динара, а преостали део је у USD, CAD и GBP у укупном износу од 216.735.596 хиљада динара. Позитивно одступање од номиналне вредности купонских хартија од вредности износи 14.912.281 хиљада динара, тако да је са каматом која се односи на будуће обрачунске периоде у износу од 5.479.784 хиљада динара, укупна вредност купонских хартија од вредности 715.578.217 хиљада динара.

Преостала вредност хартија од вредности у иностраној валути у износу од 83.091.812 хиљада динара, се односи на дисконтне хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха у иностраној валути од чега у EUR 350.036.600 или 42.339.832 хиљада динара и USD 409.715.467 или 40.751.980 хиљада динара.

2.8.1.5. Финансијска средства расположива за продају - рачуни 122, 152, 222 и одговарајући делови рачуна 129, 159 и 229

Финансијска средства расположива за продају су исказана у износу од 9.717.496 хиљада динара, а односе се готово у целини на хартије од вредности које су расположиве за продају у иностраној валути Народне банке Србије у акцијама Bank for International Settlements Basel, од чега хартије од вредности износе XDR (специјална права вучења) 3.650.000 или 525.982 хиљада динара и одступање од номиналне вредности истих у износу од 8.961.046 хиљада динара – укупно 9.487.028 хиљада динара. Хартије од вредности се односе на акције бивше Народне банке Југославије (2.920) са припадајућом дивидендом у Банци за међународне обрачуне (BIS) подељене између Републике Србије и Републике Црне Горе на основу Закона о ратификацији Споразума између Републике Србије и Републике Црне Горе о регулисању чланства у међународним финансијским организацијама и разграничењу финансијских права и обавеза¹⁸.

Од преосталог износа финансијских средстава расположивих за продају, део од 229.498 хиљада динара се односи на хартије од вредности које су расположиве за продају Народне банке Србије у капиталу „Рекреатурса“ а.д. Београд.

2.8.1.6. Кредити и пласмани (002, 012, 013, део 020, део 028, 052, 062, 063, део 080, део 088, 10, 153, 157, 16, део 190, део 191, 20, 26, део 290, део 291, 493 и 593 као одбитне ставке и одговарајући делови рачуна 009, 019, 029, 059, 069, 089, 159, 199 и 299)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Кредити и пласмани	1.223.715	755.484
- Стамбени кредити	731.713	761.936
- Остали пласмани по уговорима	64.769	64.769
- Остали пласмани	16.547	16.547
- Кредити из примарне емисије	1.496.278	1.555.110
- Остали кредити у иностраној валути	1.853.152	2.254.149
Свега:	4.162.459	4.652.511

Исправка вредности:

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 64/2006

- стамбених кредита	(9.364)	(7.590)
- осталих пласмана по уговорима	(64.769)	(64.769)
- осталих пласмана	(16.547)	(16.547)
- кредита из примарне емисије	(1.496.278)	(1.555.110)
- осталих кредита у иностраној валути	(1.351.786)	(2.253.011)
Свега:	(2.938.744)	(3.897.027)

Од укупног износа осталих кредити у иностраној валути од 1.853.152 хиљада динара, на кредит дат Инвест банци за плаћање доспелих обавеза ЈАТ-а се односи USD 13.500.000 или 1.342.765 хиљада динара, док се преостали износ односи на Српску банку а.д. Београд и Београдску банку а.д. – у стечају и позајмице у иностраној валути.

Кредит дат Инвест банци за плаћање доспелих обавеза ЈАТ-а Од укупног износа кредита и пласмана, на кредит из ранијих година дат Инвест банци за плаћање доспелих обавеза ЈАТ-а према иностранству по уговорима о финансијском закупу односи се USD 13.500.000 или 1.342.765 хиљада динара, који је исправком вредности отписан у целини. Наведени кредит је крајем претходне године износио USD 27.000.000 или 2.244.461 хиљада динара, од чега је из буџета Републике Србије 30. децембра 2014. године наплаћено 50%, односно USD 13.500.000 или 1.346.641 хиљада динара. Наплата кредита из буџета извршена је у складу са Законом о преузимању обавеза привредног друштва Air Serbia а.д. Београд према правним и физичким лицима по основу извршених услуга и испоручених роба и претварању тих обавеза у јавни дуг Републике Србије¹⁹. По основу наплате дела кредита, извршена исправка вредности од 1.346.641 хиљада динара је оприходована, а износ суспендоване камате од USD 9.706.640 или 968.249 хиљада динара у ванбилансној евиденцији је искњижен.

Повећања кредита у току године

Остали кредити су у току 2014. године повећани у износу од 18.480.623 хиљада динара, а односе се на потраживања од банака за своп куповину девиза од стране Народне банке Србије на одржаним аукцијама, и то по основу уплаћене динарске противвредности банци по уговореном спот курсу, на дан доспећа спот трансакције. У току године Marfin bank а.д. Београд је уплаћено 4.892.066 хиљада динара, Findomestic bank а.д. Београд 11.241.230 хиљада динара, Sberbank Srbija а.д. Београд 2.277.967 хиљада динара и др. На дан доспећа терминског дела трансакције, банке су вршиле повраћај динарске противвредности по уговореном терминском курсу, а Народна банка Србије је банкама враћала девизе на девизни рачун у иностранству. Потраживања од банака за своп куповину девиза од стране Народне банке Србије са стањем на дан 31. децембар 2014. године износе 2.866.911 хиљада динара, и то од Marfin bank а.д. Београд 479.172 хиљада динара, Findomestic банка а.д. Београд 477.265 хиљада динара, Sberbank Srbija а.д. Београд 1.672.250 хиљада динара и др. Потраживања од банака за своп куповину девиза од стране Народне банке Србије са стањем на дан 31. децембар 2014. године нису исказана у финансијским извештајима, јер су прекњижена преко рачуна примарне емисије по пословима домаћег девизног тржишта.

Кредити из примарне емисије су у току 2014. године повећани у износу од 87.303.000 хиљада динара, а односе се на кредите за одржавање дневне ликвидности банака на основу залог хартија од вредности. У току године на основу закљученог уговора о кредиту за ликвидност и захтева банке АИК банци а.д. Ниш је пренето 32.420.000 хиљада динара, Unicredit bank Srbija а.д. 35.700.000 хиљада динара и др. По основу уплате банака за износ коришћеног кредита, стање кредита за одржавање дневне ликвидности банака је прекњижено преко рачуна кредита за ликвидност – примарна емисија Народне банке Србије.

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 142/2014

2.8.1.7. Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења (рачуни 054, 083, 24, 298 и одговарајући делови рачуна 059, 089 и 299)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
		у 000 динара
Чланска квота у ММФ и средства у специјалним правима вучења	73.770.910	75.209.412
- Чланска квота код Међународног монетарног фонда	67.397.721	59.873.738
- Девизни рачун - Међународни монетарни фонд	<u>6.373.189</u>	<u>15.335.674</u>
Свега:	73.770.910	75.209.412

Република Србија наставља чланство бивше Државне заједнице Србија и Црна Гора у Међународном монетарном фонду са постојећом квотом (члански улог), која износи 467.700.000 специјалних права вучења односно 67.397.721 хиљада динара и остварује право учешћа у Одељењу специјалних права вучења, са свим правима и обавезама које проистичу из тог чланства, на основу Закона о ратификацији Споразума између Републике Србије и Републике Црне Горе о регулисању чланства у међународним финансијским организацијама и разграничењу финансијских права и обавеза.

Од укупног износа уписане чланске квоте код Међународног монетарног фонда уплате у XDR и у злату израженом у XDR износе укупно XDR 114.337.430 што је 24,45% уписане чланске квоте. Амандманом II из 1978. године предвиђено је да се 25% уписане квоте уплаћује у XDR или конвертибилној валути док се 75% уписане квоте уплаћује у националној валути.

2.8.1.8. Некретнине, постројења и опрема (рачуни групе 34)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
		у 000 динара
Основна средства	22.652.403	15.387.737
- Земљиште	2.825.701	967.585
- Грађевински објекти	55.028.182	25.310.033
- Опрема	9.271.377	8.919.086
- Остала основна средства	250.561	224.303
- Основна средства у припреми	<u>11.078</u>	<u>12.915</u>
Свега:	67.386.899	35.433.922
Исправка вредности:		
- грађевинских објеката	(38.924.836)	(14.335.655)
- опреме	(5.789.085)	(5.690.329)
- осталих основних средстава	<u>(20.575)</u>	<u>(20.201)</u>
Свега:	(44.734.496)	(20.046.185)

Повећање вредности

Укупно повећање вредности основних средстава по набавној вредности у току 2014. године износи 31.952.977 хиљада динара, од чега се на процену вредности грађевинских објеката односи 29.967.536 хиљада динара, земљишта 1.858.116 хиљада динара, уметничких дела 191.171 хиљада динара и др. Највеће повећање извршено је по основу евидентирања ефеката процене, при чему је извршена корекција почетне вредности земљишта са 20.019 хиљада динара на 967.585 хиљада динара, на основу извештаја проценитеља, и то:

у 000 динара			
Процена вредности	31.12.2014.	Повећање по основу процене	Вредност пре процене
- Земљиште	2.825.701	1.858.116	967.585
- Грађевински објекти	55.277.569	29.967.536	25.310.033
Свега	58.103.270	31.825.652	26.277.618

Током 2014. године Музеј примењене уметности Београд извршио је процену вредности уметничких дела Народне банке Србије и стилског намештаја, и то купно 563 уметничких дела. Повећање вредности уметничких дела је извршено у износу од 117.781 хиљада динара – за средства/уметничка дела која су имала јединствени инвентарни број и у износу од 73.390 хиљада динара – за процењена уметничка дела без тог броја.

У току 2014. године повећана је вредност опреме по основу нових набавки у вредности од 512.196 хиљада динара, од чега су за потребе Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер набављене машина за персонализацију картица у вредности од 113.186 хиљада динара и систем за израду „Dual Interface“ картица у вредности од 68.668 хиљада динара, а за потребе филијала три аутоматска система БПС – 4С укупне вредности од 61.114 хиљада динара и др.

Разлике по попису

Пописом имовине Народне банке Србије утврђени су вишкови основних средстава у износу 5.763 хиљада динара, и то грађевинских објеката 5.339 хиљада динара, опреме 268 хиљада динара и осталих основних средстава 156 хиљада динара, као и мањкови основних средстава по набавној вредности у износу 33.989 хиљада динара, исправци вредности 33.602 хиљада динара и садашњој вредности 387 хиљада динара.

Расходовање

Приликом годишњег пописа имовине расходована су основна средства по набавној вредности у износу од 650 хиљада динара која су отписана у целини као и опрема и остала основна средства по набавној вредности у износу од 304.409 хиљада динара, исправци вредности 300.791 хиљада динара и садашњој вредности 3.618 хиљада динара.

Део опреме (инвентарни бројеви: 73840, 76213 и 76224) предложен за расходовање су машине набављене уговором о уступању уговора Г бр. 2220 од 2. фебруара 2007. године који је закључен између Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Народне банке Србије и „Muhlbauer“ ID Services GmbH, Немачка.

2.8.1.9. Инвестиционе некретнине (рачуни групе 35)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Инвестиционе некретнине	899.730	844.695
- Инвестиционе некретнине	<u>899.730</u>	<u>844.695</u>
Свега:	899.730	844.695

Инвестиционе некретнине су исказане у износу од 899.730 хиљада динара, и већа су 6,52% у односу на претходну годину. Инвестиционе некретнине су повећане преносом грађевинских објеката у вредности 125.416 хиљада динара и проценом вредности у износу од 225.749 хиљада динара.

У току 2014. године вредност инвестиционих некретнина је смањена по основу повраћаја имовине по решењу Агенције за реституцију бр. 46-006604/2012 од 26. фебруара 2014. године у износу

258.787 хиљада динара и преноса инвестиционих некретнина на грађевинске објекте у износу 37.343 хиљада динара.

2.8.1.10. Остала средства (021, 022, 024, 027, 03 (осим 034 и одговарајућег дела 039), 081, 082, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 295, 30, 38 и одговарајући делови рачуна 029, 089, 139, 199, 239 и 299)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Остала средства	4.068.744	3.983.815
- Остала потраживања у динарима	205.131	77.243
- Остала потраживања у иностраној валути	4.711.007	1.820.346
- Потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у динарима	321.157	273.185
- Потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у иностраној валути	66.630	85.143
- Активна временска разграничења у динарима	33.176	58.906
- Активна временска разграничења у иностраној валути	4.952	26.219
- Залихе	3.307.054	3.499.664
- Потраживања за ПДВ		53.040
- Остала средства	<u> </u>	<u>1.894.112</u>
Свега:	8.649.107	7.787.858
 Исправка вредности:		
- осталих потраживања у динарима	(28.397)	(2.097)
- осталих потраживања у иностраној валути	(4.273.845)	(1.819.222)
- потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у динарима	(157.966)	(79.708)
- потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у иностраној валути	(53.560)	(49.978)
- активних временских разграничења у динарима	(6.469)	
- залиха	(60.126)	(60.925)
- осталих средстава		<u>(1.792.113)</u>
Свега:	(4.580.363)	(3.804.043)
 Нето вредност		
- Остала потраживања у динарима	176.734	75.146
- Остала потраживања у иностраној валути	437.162	1.124
- Потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у динарима	163.191	193.477
- Потраживања по основу продаје готових производа и услуга и потраживања за накнаду и др. у иностраној валути	13.070	35.165
- Активна временска разграничења у динарима	26.707	58.906
- Активна временска разграничења у иностраној валути	4.952	26.219
- Залихе	3.246.928	3.438.739
- Потраживања за ПДВ		53.040
- Остала средства	<u> </u>	<u>101.199</u>
Свега:	4.068.744	3.983.815

Остала средства су исказана у износу од 4.068.744 хиљада динара, што је за 2,13% више у односу на претходну годину, од чега се на залихе односи 3.246.928 хиљада динара.

Преостали износ се односи на остала потраживања у динарима која су исказана у износу од 176.734 хиљада динара, остала потраживања у иностраној валути у износу од 437.162 хиљада динара, потраживања за камату и друга потраживања из редовног пословања у динарима у износу од 163.191 хиљада динара и иностраној валути у износу од 13.070 хиљада динара, активна временска разграничења у динарима у износу од 26.707 хиљада динара, активна временска разграничења у иностраној валути у износу од 4.952 хиљада динара.

Залихе Од укупних залиха које су исказане у износу од 3.246.928 хиљада динара, на залихе основног материјала – књиговезачке сировине се односи 243.090 хиљада динара, боје 284.581 хиљада динара, холограм и кинеграм 107.473 хиљада динара, остали основни материјал 361.721 хиљада динара и др. Залихе основног материјала лоциране су у Заводу за израду новчаница и кованог новца - Топчидер ради израде новчаница и кованог новца која се обавља у том заводу, јер Народна банка Србије има искључиво право издавања новчаница и кованог новца у Републици Србији – члан 53. став 2 Закона о Народној банци Србије.

Залихе недовршене производње, готових производа и полупроизвода

Залихе производње су по стању на дан 31. децембар 2014. године исказане у износу од 683.879 хиљада динара, од чега се на недовршену производњу односи 322.033 хиљада динара. Готови производи у вредности од 299.118 хиљада динара – након корекције/свођења на тржишну вредност за 13.419 хиљада динара износе 285.699 хиљада динара, а полупроизводи 76.147 хиљада динара.

Обрачун производње У 2014. години, обрачуном цене коштања и трошкова производње у ЗИНФО апликацији – Помоћна књига за магацинско, материјално и погонско књиговодство Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, извршено је разграничење трошкова - и то на директне трошкове по носиоцима и индиректне (опште) трошкове по кључевима за примарну и секундарну алокацију трошкова. Распоред општих трошкова на конкретна места трошка извршен је помоћу кључева за примарну алокацију, утврђених одлуком о распореду трошкова генералног директора Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

Стање залиха недовршене производње по попису

Вредност залиха недовршене производње по попису са стањем на дан 31. децембар 2014. године у износу од 322.033 хиљада динара утврђена је по радним налозима са планираним количинама и количинама предатим у магацин, тако да разлика планираних количина и количина предатих у магацин представља количинско стање недовршених производа.

Залихе недовршене производње се односе на оптицајни ковани новац-апоен 1 динар-2014. година-челичне ронделе у вредности од 30.782 хиљада динара, оптицајни ковани новац-апоен 2 динара-2014. година-челичне ронделе у вредности од 22.271 хиљада динара, оптицајни ковани новац-апоен 5 динара-2014. година-челичне ронделе у вредности од 20.965 хиљада динара, изводе из матичних књига у вредности од 17.583 хиљада динара, пасош лични са РС страном у вредности од 33.760 хиљада динара и др.

Свођење залиха готових производа на нето продајну цену

Вредност залиха готових производа на дан 31. децембар 2014. године износи 299.118 хиљада динара, с тим да је свођење на нето продајну цену извршено у износу од 13.419 хиљада динара. Свођењем на нето продајну цену је обухваћено 158 ставки залиха, тако што је цена коштања у износу од 32.971 хиљада динара сведена на нето продајну цену у износу од 19.552 хиљада динара.

Остала потраживања у иностраној валути Од укупног износа потраживања у иностраној валути која су исказана у износу од 4.711.007 хиљада динара, део потраживања по основу 300.433,06 грама злата или 1.152.165 хиљада динара се односи на авансе дате некадашњем РТБ Бор чији је правни

следбеник РТБ Бор група - РТБ Бор д.о.о. Бор, који су у ранијим годинама индиректно отписани исправком вредности у целини.

Део потраживања по основу 200.000,00 грама злата у износу од 767.003 хиљада динара се односи на Холдинг Рударско металуршко хемијски комбинат Трепча а.д. Звечан. Наведена потраживања потичу из 1996. и 1997. године, када је тадашња Народна банка Југославије унапред исплаћивала динаре (аванс) РМХК Трепча ради набавке злата. Због неизвршених испорука злата, у ранијим годинама извршена је исправка вредности у целини.

Од преосталог износа потраживања у страниј валути, на потраживања по основу опљачканог ефективног страног новца се односи 150.530 хиљада динара, потраживања по основу куповине девиза од Београдске банке а.д. Београд – у стечају 1.937.579 хиљада динара, потраживања по основу продатог ефективног страног новца од Југобанке а.д. Београд – у стечају 149.196 хиљада динара, за која је извршена исправка вредности у целини, и др.

Комисиона продаја производа ЗИН-а - преко МУП-а

Потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије исказана су у оквиру осталих потраживања у динарима у износу од 1.795 хиљада динара (група 03, рачун 035020: Комисиона продаја у ЗИН-у – Потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун НБС), а односе се на новчане обрасце у Министарству унутрашњих послова. У току 2014. године од МУП-а су исказана потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије (комисионе продаје новчаних образаца) у вредности од 3.950.999 хиљада динара, од чега је од грађана наплаћено 3.949.204 хиљада динара. Поводом наплате неперсонализованих образаца од грађана (пасош, лична карта, саобраћајна дозвола, возачка дозвола, регистарске таблице), анексима закључених уговора о пословно-техничкој сарадњи између Народне банке Србије – Завода за израду новчаница и кованог новца и Министарства унутрашњих послова – анекси закључени 31. марта 2014. године, то министарство се обавезало да сваког месеца, до трећег дана у месецу, Заводу достави ауторизовани извештај за претходни месец о броју предатих захтева за издавање образаца. На основу овог извештаја Завод формира фактуру за претходни месец на бази броја предатих захтева за издавање образаца. Анексима је регулисано – члан 6, да „фактура која се формира у Заводу нема обавезујући карактер за Министарство, нити може створити финансијске обавезе за Министарство“.

У вези пописа новчаних образаца у Министарству унутрашњих послова са стањем на дан 30. јун 2014. године Министарство унутрашњих послова је 20. новембра 2014. године (допис 06/4-5 бр. 404-934/14 од 20. новембра 2014. године) обавестило Народну банку Србије о следећем: „Приликом сравњења пописа новчаних образаца, који су пописани у Министарству унутрашњих послова на дан 30.06.2014. године, са стањем које је приказала Народна банка Србије за исте, уочено је да попис има недостатака и да га треба сматрати ништавним.

С обзиром да је у припреми годишњи попис имовине на дан 31.12.2014. године за 2014. годину, биће формирана радна група Министарства унутрашњих послова, која ће извршити контролу пописа новчаних образаца како би се приказале стварне количине бланко образаца, као и шкарта.“

Предметни попис новчаних образаца у Министарству унутрашњих послова са стањем на дан 30. јун 2014. године, вршен је на основу анекса уговора о пословно техничкој сарадњи (ПОВ.ЗИН-124/108 од 24.04.2008. године и број Министарства 05/3-1-403-884/08 од 24.04.2008. године) закључених 31. марта 2014. године између Народне банке Србије – Завода за израду новчаница и кованог новца - Топчидер и Министарства унутрашњих послова којима је регулисано да се на бази записника и отпремница о преузетим количинама попис новчаних образаца врши два пута годишње на дан 31. децембар и 30. јун текуће године. (неперсонализовани пасоши, саобраћајне дозволе, личне карте, возачке дозволе, регистарске таблице и регистарске налепнице).

У вези пописа новчаних образаца за који је уочено да има недостатака и да га треба сматрати ништавним, Споразумом о унапређењу сарадње који су у децембру 2014. године закључили Народна банка Србије и Министарство унутрашњих послова (ЗИН-450/41/14 од 10.12.2014. године; МУП 06/4 - бр 404-2563/14 од 9.12.2014. године), констатовано је исто тако да попис у Министарству унутрашњих послова са стањем на дан 30. јун 2014. године има недостатака и да се сматра ништавим, као и да се то министарство обавезује да ради усаглашавања стања новчаних образаца поново изврши попис са стањем на дан 31. децембар 2014. године ангажовањем свих расположивих кадровских и техничких потенцијала и унапређењем постојећих процедура за спровођење пописа, да ће Министарство унутрашњих послова резултате пописа доставити Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер најкасније до 31. јануара 2015. године, како би се извршило упоређивање пописаног стања новчаних образаца, као и да ће то министарство у оквиру расположивих материјалних и техничких могућности предузети кораке ради унапређења апликације пописа најкасније до 31. марта 2015. године и да ће се након реализације тих активности извршити унос података о стварном стању залиха на дан 31. децембар 2014. године – као почетно стање апликације залиха.

Међутим, резултати пописа новчаних образаца у Министарству унутрашњих послова нису достављени Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер у предвиђеном року до 31. јануара 2015. године. С тим у вези, Министарство унутрашњих послова обавестило је Народну банку Србије (допис 06/4 број 96/15 од 31. јануара 2015. године) да с обзиром на велики број организационих јединица које су вршиле попис новчаних образаца у том министарству без могућности провере кроз софтверску апликацију није могуће извршити проверу издавања и задужења новчаних образаца без претходног увођења апликације. У допису је наведено и то да је утврђен рок да се до краја фебруара 2015. године изради апликативни софтвер који ће пратити ток сваког новчаног обрасца од ЗИН-а преко МУП-а до крајњег корисника – грађана. Сходно наведеном, Министарство унутрашњих послова је затражило да се уважи захтев за накнадно достављање пописа новчаних образаца након извршене „још једне провере стручних служби стварног стања образаца.“

Закључком 05 број 401- 4331/2014 од 23. маја 2014. године – тачка 1, Влада Републике Србије се сагласила да трошкове у вези са пријавом пребивалишта и боравишта и издавањем личне карте, путне исправе, возачке дозволе, пробне возачке дозволе, саобраћајне дозволе, регистарских таблица, регистрационе налепнице и потврде о привременој регистрацији возила које имају грађани са подручја захваћеним поплавама у мају 2014. године, а који представљају приход Републике Србије, преузме Република Србија. С тим у вези, Влада је препоручила, поред осталих субјеката, Заводу за израду новчаница и кованог новца да преузме трошкове издавања исправа из тачке 1. овог закључка, а који представља његов приход.

Одлуком гувернера Г. бр. 6097 од 17. августа 2015. године, у складу са наведеним закључком Владе, Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца је преузела/сноси трошкове настале у изради ИД докумената у периоду од 4. новембра 2014. године до 30. маја 2015. године (образаца личних пасоша, личних карта, возачких и саобраћајних дозвола, пробних возачких дозвола, потврда о привременој регистрацији возила, регистрационих налепница спољних и унутрашњих и регистарских таблица), у укупном износу од 8.013 хиљада динара без ПДВ-а, односно 9.615 хиљада динара са ПДВ-ом, а трошкове израде наведених докумената не сnose грађани са подручја захваћених поплавама у мају 2014. године.

Одредбама члана 18. став 1. Закона о рачуноводству прописано је да су правна лица дужна да пре састављања финансијских извештаја усагласе међусобна потраживања и обавезе што се доказује одговарајућом исправом. У конкретном случају, а у вези потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије (комисионе продаје новчаних образаца) Министарство унутрашњих послова Републике Србије је Народној банци Србије доставило табеларни извештај бројчаних показатеља о пријављеним пребивалиштима и боравиштима и

издатим исправама за грађане са подручја захваћеним поплавама у мају 2014. године, закључно са 1. јуном 2015. године – 03/11-2 број: 235/15 од 9. јуна 2015. године, међутим, не постоји одговарајућа исправа потписана од обе стране, односно од стране Народне банке Србије и од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, нити доказ да неусаглашена потраживања која су са стањем на дан 31. децембар 2014. године исказана у износу од 1.795 хиљада динара, потичу из периода поплава у мају 2014. године.

На основу наведеног утврђено је:

Народна банка Србије није извршила финансијско и количинско усаглашавање потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије - комисиона продаја неперсонализованих новчаних образаца произведених у ЗИИ-у исказаних у финансијским извештајима у износу од 1.795 хиљада динара.

Препорука 1:

Препоручује се Народној банци Србије да изврши финансијско и количинско усаглашавање потраживања по средствима датим за обављање послова у име и за рачун Народне банке Србије - комисиона продаја неперсонализованих новчаних образаца произведених у ЗИИ-у по уговорима о пословно-техничкој сарадњи закљученим са Министарством унутрашњих послова у периоду од 2008. до 2014. године и анексима истих, која су у финансијским извештајима исказана у износу од 1.795 хиљада динара.

2.8.2. Обавезе

2.8.2.1. Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама (део 40, део 420, део 421, део 490, део 50, део 520, део 521, део 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70, делови шифара 71 и 74))

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
		у 000 дин
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	482.818.801	619.273.006
- Трансакциони депозити у динарима	183.870.755	160.908.356
- Трансакциони депозити у страном валути	235.780.551	275.380.223
- Остали депозити у динарима	30.035.998	45.200.743
- Остали депозити у страном валути	18.980.888	21.830.021
- Кредити по репо трансакцијама	7.501.291	110.023.075
- Примљени кредити у страном валути	6.147.952	5.930.588
- Остале финансијске обавезе	<u>501.366</u>	<u> </u>
Свега:	482.818.801	619.273.006

Трансакциони депозити у динарима

Од укупних трансакционих депозита у динарима у износу од 183.870.755 хиљада динара, највећи део од 181.590.447 хиљада динара се односи на жиро рачуне банака и издвојена средства по основу динарске обавезне резерве банака са седиштем у Републици Србији, које имају дозволу за рад Народне банке Србије.

Од укупно исказаног износа од 181.590.447 хиљада динара, део од 158.125.926 хиљада динара чини динарску обавезну резерву за период од 18. децембра 2014. године до 17. јануара 2015.

године обрачунату сагласно Одлуци о обавезној резерви банака код Народне банке Србије²⁰ и Упутству за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије²¹, док преостали део од 23.464.521 хиљаду динара представља слободне резерве банака. Укупна разграничена камата на динарску обавезну резерву износи 153.734 хиљада динара.

Преостали део трансакционих депозита у динарима у износу од 2.126.574 хиљада динара се односи на:

- рачуне Народне банке Србије у износу од 2.115.185 хиљада динара и
- остале трансакционе депозите у динарима у износу од 11.389 хиљада динара.

Трансакциони депозити у иностраној валути

Трансакциони депозити у иностраној валути у износу од 235.780.551 односе се:

- на депозите по основу обавезне резерве банака у износу од 234.628.255 хиљада динара;
- обавезу по основу камата на депозите у износу од 13.996 хиљада динара и
- остале трансакционе депозите у иностраној валути у износу од 1.138.300 хиљада динара.

Остали депозити у динарима

Остали депозити у динарима у износу од 30.035.998 хиљада динара се односе на вишкове ликвидних средстава банака код Народне банке Србије у износу од 2.019.508 хиљада динара и готовину у трезорима банака у износу од 28.016.490 хиљада динара.

Услови и начин депоновања вишкова ликвидних средстава банака код Народне банке Србије регулисани су Одлуком о условима и начину депоновања вишкова ликвидних средстава банака код Народне банке Србије²².

Остали депозити у иностраној валути

Од укупних осталих депозита у иностраној валути у износу од 18.980.888 хиљада динара, део од 2.419.170 хиљада динара се односи на орочене депозите, а део у износу од 16.561.718 хиљада динара на остале депозите у иностраној валути.

Највећи део орочених депозита чине орочени депозит Марфин банке у износу од 2.419.166 хиљада динара, док остале депозите у иностраној валути чине депозит Агенције за осигурање депозита у износу од 9.845.156 хиљада динара, депозит Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности у износу од 4.089.299 хиљада динара и др.

Кредити по репо трансакцијама

Кредити по репо трансакцијама у износу од 7.500.000 хиљада динара се односе на обавезе Народне банке Србије по основу оквирних уговора о продаји хартија од вредности са обавезом куповине тих хартија закључених са банкама и по основу посебних уговора о продаји хартија од вредности са обавезом куповине тих хартија, који се закључују са банкама, на основу Одлуке о условима и начину спровођења операција на отвореном тржишту²³ и Упутства за спровођење аукцијске куповине/продаје хартија од вредности²⁴ и обавезе по основу разграничене камате на репо продате хартије од вредности у износу од 1.291 хиљада динара.

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 и 4/2015

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 8/2011, 43/2011, 57/2012, 65/2013, 118/2013, 127/2014 и 141/2014

²² „Службени лист“, бр. 48/2004, 60/2007, 35/2008 и 73/2008

²³ „Службени гласник РС“, бр. 45/2011 и 34/2013

²⁴ „Службени гласник РС“, бр. 46/2011 и 41/2013

Кредити се односе на следеће банке:

у 000 динара	
<i>Назив банке</i>	<i>Износ</i>
- Комерцијална банка а.д. Београд	7.000.000
- Чачанска банка а.д. Београд	400.000
- Теленор банка а.д. Београд	100.000
Укупно:	7.500.000

У 2014. години Народна банка Србије емитовала је једну емисију благајничких записа намењених спровођењу репо трансакција Одлуком о првој емисији благајничких записа Народне банке Србије у 2014. години - одлука гувернера од 23. јануара 2014. године.

Тачком 1. исте утврђено је да ће Народна банка Србије, ради регулисања ликвидности банака, а у складу са утврђеним циљевима монетарне политике, 28. јануара 2014. године издати благајничке записе Народне банке Србије прве емисије у укупној номиналној вредности 500.000.000 хиљада динара са следећим основним елементима:

- појединачна номинална вредност: 10.000 динара;
- датум доспећа: 365 дана од дана издавања, односно 28. јануара 2015. године.

Према подацима Народне банке Србије, Сектора за монетарне операције – Преглед аукцијске трговине хартијама од вредности којима НБС обавља операције на отвореном тржишту, по данима за 2014. годину, утврђено је:

- у току 2014. године, период 8. јануар 2014. године – 31. децембар 2014. године, Народна банка Србије је обавила 52 аукције репо продаје;
- рочност репо трансакција је 7-8 дана.

Аукције репо продаје хартија од вредности су се обављале благајничким записима Народне банке Србије. Стање хартија од вредности на дан последње аукције 31. децембра 2014. године - дисконтни износ/куповна цена износило је 7.500.000 хиљада динара, а номинални износ/реоткупна цена 7.510.330 хиљада динара. Просечна пондерисана каматна стопа на овим аукцијама у току 2014. године на годишњем нивоу износила је 6,98%.

Камата за одговарајући месец и на датум реоткупа, односно последњег дана у месецу обрачуната за период од 1. јануара 2014. године до 31. децембра 2014. године износи 5.018.774 хиљада динара.

Примљени кредити у страниј валути

Од укупног износа кредита од иностраних банака, износ реструктурираног дуга у висини од USD 61.358.720 или 6.102.990 хиљада динара односи се на Споразум о реструктурирању дуга између Народне банке Србије и The Export-Import Bank of China из 2009. године. Исте године права и обавезе по основу наведеног споразума, Export-Import Bank of China пренела је на Export & Credit Insurance corporation – SINOSURE. Преостали износ у висини од 44.962 хиљада динара представља обрачунату камату по примљеним кредитима од Export & Credit Insurance corporation – SINOSURE.

У току 2014. године, на основу Споразума о реструктурирању дуга, извршена је отплата главнице кредита у износу од USD 9.439.803.

Остале финансијске обавезе

Остале финансијске обавезе се односе на обавезе према Српској банци ад. – Београд, у износу од USD 5.040.675 или 501.366 хиљада динара.

2.8.2.2. Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима (рачуни део 40, део 420, део 421, део 490, део 50, део 520, део 521, део 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74))

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Депозити и остале обавезе према држави и др. депонентима	291.131.078	271.757.475
- Трансакциони депозити у динарима	133.193.953	111.940.629
- Трансакциони депозити у иностраној валути	78.023.965	103.739.973
- Остали депозити у динарима	1.357.501	1.886.478
- Остали депозити у иностраној валути	78.555.859	54.190.395
Свега:	291.131.078	271.757.475

у 000 динара

Трансакциони депозити у динарима

Од укупних трансакционих депозита у динарима у износу од 133.193.953 хиљада динара, део од 130.452.683 хиљада динара се односи на депозите Министарства финансија - Управе за трезор, а преостали износ од 2.741.270 хиљада динара чине остали трансакциони депозити у динарима.

Консолидовани рачун трезора

Међусобна права и обавезе у вези са средствима консолидованог рачуна трезора који се води код Народне банке Србије у RTGS систему – на рачуну 908-84001-78 Министарство финансија – Управа за трезор, регулисани су уговором од 7. марта 2014. године закљученим између Народне банке Србије и Републике Србије.

Укупно обрачуната камата на износ средстава Система консолидованог рачуна трезора који се води код Народне банке Србије у RTGS систему, за период од 1. јануара 2014. године до 31. децембра 2014. године износи 3.248.831 хиљада динара.

Трансакциони депозити у иностраној валути

Трансакциони депозити у иностраној валути се односе на депозите Министарства финансија - Управе за трезор у износу од 70.019.673 хиљада динара и остале трансакционе депозите у иностраној валути у износу од 8.004.092 хиљада динара.

Остали депозити у динарима

Остали депозити у износу од 1.357.501 хиљада динара највећим делом се односе на готовину код Управе за трезор у износу од 1.356.450 хиљада динара, док се преостали износ односи на остале депозите државе у динарима.

Остали депозити у иностраној валути

Од укупног износа осталих депозита у иностраној валути који износе 78.555.859 хиљада динара, део од 62.676.684 хиљада динара се односи на орочене депозите Министарства финансија - Управе за трезор, по уговору од 28. децембра 2007. године. Народна банка Србије управља девизним средствима Републике у своје име, а за рачун Републике, тако што их инвестира у стране хартије од вредности (инвестициони портфолио) или пласира као депозит на одређени рок (ликвидносни портфолио).

Преостали износ осталих депозита у иностраној валути, се односи на:

- наменске девизне рачуне – Министарства финансија - Управе за трезор у укупном износу од 8.132.179 хиљада динара;

- депозите по основу одузетог ефикасног страног новца, девиза у укупном износу од 4.049.712;
- наменске депозите - рачуни донација у укупном износу од 2.989.286 и др.

2.8.2.3. Обавезе према Међународном монетарном фонду (рачун 54 и 599)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Обавезе према Међународном монетарном фонду	93.987.065	147.219.872
- Хартије од вредности и друге обавезе које се односе на регулисање статуса код Међународног монетарног фонда	67.229.216	59.747.798
- Stand-by аранжман	18.375.048	79.923.903
- Обавезе према ММФ-у у специјалним правима вучења	8.336.129	7.381.809
- Пасивна временска разграничења - Међународни монетарни фонд	<u>46.672</u>	<u>166.362</u>
Свега:	93.987.065	147.219.872

Обавезе према Међународном монетарном фонду износе 93.987.065 хиљада динара, од чега се део од XDR 127.511.878 или 18.375.048 хиљада динара односи на одобрени износ специјалних права вучења по Stand-by аранжману са Међународним монетарним фондом, прихваћен у преговорима представника Републике Србије и мисије Фонда обављених у периоду од 16. до 26. марта 2009. године и Закључка Владе 05 бр. 48-2369/2009 од 30. априла 2009. године, на основу ревидираног Меморандума о економској и финансијској политици Републике Србије – саставни део Закључка (тачка 2.) и Писма о намерама.

Укупно повучена (искоришћена) средства по основу Stand-by аранжмана у износу од XDR 1.367.742.500 су уплаћена у траншама у периоду од 19. маја 2009. до 17. априла 2011. године. Иста представљају 292,5% чланске квоте Републике Србије код Међународног монетарног фонда, која износи XDR 467.700.000.

Одобравање специјалних права вучења Републици од стране Међународног монетарног фонда регулисано је Законом о ратификацији друге измене Статута Међународног монетарног фонда²⁵.

У току 2014. године су отплаћене 24 рате главнице дуга по Stand-by аранжману закљученог 2009. године са ММФ-ом у износу од XDR 496.808.748 или 66.262.725 хиљада динара.

2.8.2.4. Резервисања (рачуни 450, 451, 452, 453 и 454)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Резервисања	1.071.023	1.346.737
- Резервисања за судске спорове	186.265	251.498
- Резервисања за отпремнине	358.123	515.645
- Резервисања за јубиларне награде	384.404	420.127
- Резервисања за неискоришћени годишњи одмор	<u>142.231</u>	<u>159.467</u>
Свега:	1.071.023	1.346.737

Резервисања су исказана у износу од 1.071.023 хиљада динара и нижа су за 275.714 хиљада динара у односу на претходну годину. Током 2014. године извршена су нова резервисања за отпремнине и

²⁵ „Службени лист СФРЈ“, бр. 14/1977

судске спорове у укупном износу од 23.129 хиљада динара, а иста су смањена по основу укидања резервисања за отпремнине, јубиларне награде запослених, неискоришћене годишње одморе и судске спорове у укупном износу од 298.843 хиљада динара.

2.8.2.5. Текуће пореске обавезе (рачун 455)

Текуће пореске обавезе исказане су у износу од 180.649 хиљада динара, а односе се на обавезе Народне банке Србије по основу пореза на добит.

2.8.2.6. Готов новац у оптицају (рачун 890)

Оптицајни готов новац

Готов новац у оптицају представља оптицајни готов новац који се налази у земљи. Исти је исказан у финансијским извештајима у следећим износима:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Готов новац у оптицају	130.468.547	122.439.771
- Оптицајни готов новац у земљи	130.468.547	122.741.605
- Оптицајни готов новац у иностранству	<u> </u>	<u>(301.834)</u>
Свега:	130.468.547	122.439.771

у 000 динара

Стање готовог новца у оптицају представља разлику између износа израђеног готовог новца умањеног за износ уништеног готовог новца, за стање готовог новца у трезорима Народне банке Србије и за износ готовог новца који је дат за тестирање. Приликом утврђивања стања готовог новца у оптицају коришћени су кумулирани подаци о израђеном готовом новцу (на основу протокола из Завода за израду новчаница и кованог новца - Топчидер у периоду од када је серија новчаница у оптицају до 31. децембра 2014. године), кумулирани подаци о уништеном новцу (на основу записника о уништају на специјалној машини за уништај и на аутоматским системима за обраду новца у периоду од кад је серија новчаница у оптицају до 31. децембра 2014. године) и подаци о стању залиха готовог новца у трезорима Народне банке Србије на основу извршеног пописа.

Стање новца у оптицају које је исказано у финансијским извештајима у износу од 130.468.547 хиљада динара је добијено умањењем готовог новца у оптицају у износу од 159.841.487 хиљада динара за износ готовине у благајни код банака и готовине у благајни код Министарства финансија - Управе за трезор у износу од 29.372.940 хиљада динара.

Примарна емисија

Под примарном емисијом подразумева се емисија коју обавља централна (емисиона) банка креирајући тако примарни новац. Својим операцијама у активи та банка ствара потраживања банака или других директних комитената на саму себе, а своје обавезе према њима исказује у својој пасиви. Те обавезе централна (емисиона) банка на њихов захтев исплаћује у новцу, а његов најзначајнији израз је готов новац – новчанице и ковани новац.

У оквиру групе 89 на рачуну 892 – Примарна емисија Народне банке Србије, исказују се стање и промене на рачунима примарне емисије Народне банке Србије. На дан биланса, стање овог рачуна се не исказује у обрасцу Биланс стања, а тиме ни у финансијским извештајима.

2.8.3. Капитал (804, 81 и 82 – потражни салдо, 83)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Капитал	306.812.624	217.846.448
- Државни капитал	119.049.539	119.049.539
- Резерве	105.290.256	140.637.394
- Добитак	82.472.829	1.753.688
- Губитак		<u>(43.594.173)</u>
Свега:	<u>306.812.624</u>	<u>217.846.448</u>

Капитал је исказан у износу од 306.812.624 хиљада динара, што је за 40,84% више у односу на претходну годину, од чега се на државни капитал односи 119.049.539 хиљада динара. Преостали износ се односи на резерве у износу од 105.290.256 хиљада динара и добитак у износу од 82.472.829 хиљада динара.

Државни капитал у износу од 119.049.539 хиљада динара се односи на основни капитал Народне банке Србије за који је прописан минимални износ од 10.000.000 хиљада динара.

Резерве које су исказане у износу од 105.290.256 хиљада динара се односе на посебне резерве Народне банке Србије у износу од 83.546.266 хиљада динара, ревалоризационе резерве у износу од 21.572.533 хиљада динара и актуарске добитке у износу од 171.457 хиљада динара.

Од укупног износа ревалоризационих резерви које су у исказане у износу од 21.572.533 хиљада динара на ревалоризацију основних средстава се односи 15.536 856 хиљада динара, од чега на грађевинске објекте 9.551.411 хиљада динара, производне зграде 3.594.648 хиљада динара, земљиште 1.858.116 хиљада динара и др. Преостали део ових резерви у износу од 6.035.678 хиљада динара се односи на ХоВ расположиве за продају – Bis Bazel 6.035.558 хиљада динара и акције SWIFTA.

2.9. Позиције биланса успеха

2.9.1. Приходи и расходи од камата (рачуни групе 70 и 60)

Приходи од камата (рачуни групе 70)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Приходи од камата	12.683.818	13.367.916
- Разграничења камате по купонима иностраних ХоВ	11.152.561	12.907.043
- Евидентирање и наплата камате по основу преузимања обавеза привредног друштва AIR SERBIA а.д. Београд	968.249	
- Камате на депозите	313.443	198.773
- Остали приходи од камата	<u>249.565</u>	<u>262.100</u>
Свега:	<u>12.683.818</u>	<u>13.367.916</u>

Приходи од камата исказани су у износу од 12.683.818 хиљада динара, што је за 5,12% мање него 2013. године (13.367.916 хиљада динара). На разграничене камате по хартијама од вредности које се држе ради трговања и то купонске иностране хартије се односи 11.152.561 хиљада динара, од чега купонске ХоВ у EUR износе 8.896.420 хиљада динара, купонске ХоВ у USD 1.390.523 хиљада

динара, купонске ХоВ у GBP 653.984 хиљада динара и купонске ХоВ у CAD 211.634 хиљада динара.

Камата по кредитима по основу Закона о преузимању обавеза AIR SERBIA а.д. Београд од стране Републике Србије²⁶ у износу 968.249 хиљада динара се односи на 50% камате која је обрачунавана на кредит дат Инвест банци а.д. у стечају за плаћање доспелих обавеза ЈАТ према иностранству по уговорима о закупу авиона.

Расходи камата (група 60)

Расходи камата су исказани у износу од 13.621.862 хиљада динара и за 20,73% су смањени у односу на висину ових расхода претходне године (17.184.594 хиљада динара). На камате по основу издвојене динарске обавезне резерве се односи износ од 3.669.631 хиљада динара, трансакционе депозите 3.257.871 хиљада динара, депозите вишкова ликвидних средстава 1.004.275 хиљада динара, камате на репо трансакције износ од 5.018.774 хиљада динара и др.

Од укупног износа расхода камата по основу обавеза према Међународном монетарном фонду у висини од 521.350 хиљада динара, на камате по основу обавеза према Међународном монетарном фонду у иностранј валути се односи готово целокупан исказани износ јер исте износе 514.960 хиљада динара, док се преостали део односи на коришћење средстава алокације тог фонда.

Расходи камата по основу кредита у иностранј валути у износу од 94.608 хиљада динара се односе на обрачунате редовне камате по основу кредита Export Import Bank of China.

Од укупног износа расхода камата по основу депозита у иностранј валути у износу од 53.341 хиљада динара, део у висини од 52.467 хиљада динара се односи на орочене депозите, од чега камате на орочене депозите у иностранј валути Министарства финансија и привреде износе 31.757 хиљада динара.

Нето расход по основу камата износи 938.044 хиљада динара, јер су приходи по основу камата исказани у износу од 12.683.818 хиљада динара мањи од расхода камата у износу од 13.621.862 хиљада динара. По основу камата, Народна банка Србије је и претходне године остварила нето расход у износу од 3.816.678 хиљада динара.

2.9.2. Приходи и расходи од накнада и провизија (рачуни групе 71 и 61)

Приходи од накнада и провизија (рачуни групе 71)

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Приходи од накнада и провизија	3.817.914	3.867.901
- Накнада за послове RTGS и клиринга	1.062.854	1.125.108
- Накнаде за послове принудне наплате	922.589	962.289
- Накнаде за послове надзора над обављањем делатности осигурања	275.440	277.027
- Остале накнаде у динарима	376.161	372.393
- Приходи од накнада и провизија у иностранј валути	<u>1.180.870</u>	<u>1.131.084</u>
Свега:	3.817.914	3.867.901

Приходи од накнада и провизија исказани су у износу од 3.817.914 хиљада динара, што је за 1,29% мање него 2013. године, када су износили 3.867.901 хиљаду динара.

²⁶ „Сл. гласник РС“ бр: 142/2014

Приходи у динарима износили су 2.637.044 хиљада динара а приходи у иностраној валути 1.180.870 хиљада динара. Од укупног износа прихода од накнада и провизија у динарима, на накнаде по основу извршених плаћања коришћењем мреже Народне банке Србије односи се 1.062.854 хиљада динара, накнаде по основу принудне наплате 922.589 хиљада динара²⁷, накнаде по основу обављања надзора над пословањем друштава за осигурање у складу са Законом о осигурању²⁸ 275.440 хиљада динара и др.

Од укупних прихода од накнада у иностраној валути у износу од 1.180.870 хиљада динара, на разлику средњег и куповног курса страних валута се односи 407.982 хиљада динара, разлику између продајног и средњег курса страних валута 175.785 хиљада динара, позитивне ефекте конверзије и арбитраже 309.704 хиљада динара и провизије по основу уговора Арех 173.629 хиљада динара. Преостали износ се односи на накнаду за покриће трошкова кредита у износу од 57.080 хиљада динара и остале накнаде и провизије.

Расходи накнада и провизија (рачуни групе 61)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Расходи накнада и провизија	399.998	431.253
- Расходи накнада и провизија	17.116	16.477
- Расходи накнада и провизија у иностраној валути	<u>382.882</u>	<u>414.776</u>
Свега:	399.998	431.253

2.9.3. Остале позиције биланса успеха

2.9.3.1. Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању (620-720+671-771+674-774)

Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању износи 3.381.329 хиљада динара, што је знатно ниже у односу на претходну годину када је износио 12.287.466 хиљада динара. Губици по основу продаје ХОВ по фер вредности кроз биланс успеха у 2014. години износили су 2.228.745 хиљада динара, а добици по истом основу 361.736 хиљада динара. Расход од промене вредности ХОВ по фер вредности кроз биланс успеха износио је 1.873.511 хиљада динара, а приход по истом основу 359.191 хиљада динара.

2.9.3.2. Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле (група рачуна 78-68)

Нето приходи од курсних разлика исказани су у износу од 83.154.135 хиљада динара, а односе се на приходе од курсних разлика остварене у 2014. години у износу од 198.890.519 хиљада динара нетиране за износ расхода по основу курсних разлика у том периоду у износу од 115.736.384 хиљада динара. По основу курсних разлика, претходне године Народна банка Србије је остварила нето расход у износу од 25.662.464 хиљада динара.

²⁷ Закон о платном промету („Службени лист СРЈ“, бр. 3/2002, 5/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006, 111/2009 и 31/2011)

²⁸ „Службени гласник РС“, бр. 55/04, 70/04, 61/05, 61/05, 85/05, 101/07 и 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011 и 119/2012

2.9.3.3. Остали пословни приходи (рачуни 724, 74, 752, 753, 76 (осим 760, 769), 772, 773)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Остали пословни приходи	6.950.598	4.754.394
- Производи ЗИН-а	4.515.416	3.649.744
- Приходи од деблокираних девизних средстава код инобанака	1.164.707	
- Приходи од промене вредности инвестиционих некретнина	253.901	
- Приходи по основу своп трансакција		220.008
- Приходи од продаје меничних бланкета	151.398	143.654
- Повећање вредности залиха	117.369	161.342
- Приходи по основу наплаћених казни	102.943	69.965
- Дивиденде на акције БИС Базел	82.226	118.639
- Приходи од укидања неискоришћених резервисања за судске спорове	33.533	61.087
- Остало	<u>529.105</u>	<u>329.955</u>
Свега:	6.950.598	4.754.394

Остали пословни приходи износе 6.950.598 хиљада динара и у односу на 2013. годину су повећани за 46,19%. Највећа повећања осталих пословних прихода остварена су по основу деблокираних девизних средстава код иностраних банака у износу 1.164.707 хиљада динара, прихода по основу пословања Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер у износу 865.672 хиљада динара и др.

2.9.3.4. Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки (рачуни 750-650+751-651+760-660)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	1.297.585	53.238
- Приходи од укидања индиректних отписа по билансним позицијама	1.496.939	146.988
- Приходи од наплаћених отписаних потраживања	<u>2.600</u>	_____
Свега:	1.499.539	146.988
- Расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција	(201.768)	(93.750)
- Расходи по основу отписа ненаплативих потраживања	<u>(186)</u>	_____
Свега:	(201.954)	(93.750)

Нето приходи по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки износе 1.297.585 хиљада динара. Највећи део нето прихода од укидања индиректних отписа по билансним позицијама у износу 1.346.641 хиљада динара – 13.500.000 USD се односи на наплату раније отписаног кредита одобреног ЈАТ-у (сада AIR SERBIA а.д. Београд) за финансијски закуп авиона. Део кредита је наплаћен 30. децембра 2014. године, у складу са

динамиком утврђеном у Закону о преузимању обавеза AIR SERBIA а.д. Београд од стране Републике Србије.

Расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција износе 201.768 хиљада динара и односе се на исправке вредности потраживања извршене током 2014. године.

2.9.3.5. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (рачуни групе 63, рачуни 655 и 755)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	4.490.529	4.823.007
- Трошкови зарада	2.262.516	2.268.116
- Трошкови накнада зарада	388.998	383.931
- Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада	337.733	369.866
- Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада	1.402.827	1.371.236
- Трошкови накнада за привремене и повремене послове	32.658	34.132
- Остали лични расходи	104.821	119.200
- Расходи резервисања за пензије и других резервисања за запослене	13.934	276.526
- Приходи од укидања резервисања за пензије и других резервисања за запослене	<u>(52.958)</u>	<u> </u>
Свега:	4.490.529	4.823.007

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани су у износу од 4.490.529 хиљада динара, од чега се на трошкове зарада односи 2.262.516 хиљада динара и трошкове накнада зарада 388.998 хиљада динара. Преостали износ ових трошкова, односно расхода, се односи на порез и доприносе на зараде и накнаде зарада у износу 1.740.560 хиљада динара, остале личне расходе у износу од 104.821 хиљада динара, уговоре за привремене и повремене послове у износу од 32.658 хиљада динара и др.

Трошкови зарада износе:

	у 000 динара	
Трошкови зарада	2014.	2013.
Редован рад	1.730.194	1.724.296
Трошкови исхране	200.201	192.640
Регрес	193.923	183.044
Остале накнаде	124.032	150.204
Остали трошкови зарада	14.166	17.932
Укупно	2.262.516	2.268.116

Трошкови зарада у 2014. години су мањи за 5.600 хиљада динара односу на претходну годину, услед мањих расхода за остале накнаде запосленима у износу од 26.172 хиљада динара и мањих осталих трошкова зарада за 3.766 хиљада динара – укупно 29.938 хиљада динара, док су повећани расходи по основу зарада за редован рад у износу од 5.898 хиљада динара, исхрану 7.561 хиљада динара и регрес 10.879 хиљада динара – укупно 24.338 хиљада динара.

Зараде исплаћене руководству Народне банке Србије у 2014. години:

Опис функције	Број лица	у 000 динара	
		Обрачуната бруто зарада	Исплаћена нето накнада
Гувернер	1	9.890	8.180
Директор Управе за надзор	1	8.343	6.794
Вицегувернери	3	24.097	19.543
Генерални секретар	2	4.996	3.963
Генерални директори и директори ОЈ у седишту, директори филијала и генерални директор ЗИН	33	115.680	86.285
Заменици и помоћници генералних директора и директора ОЈ	31	90.240	66.020
Директори одељења	86	198.862	142.725
Председник и чланови Савета гувернера	5	17.193	11.227
Укупно	162	469.301	344.737

Увећање зараде

Правилником о раду у Народној банци Србије Г. бр. 3161 од 12. априла 2011. године до закључно са Г. бр. 1943 од 4. априла 2013. године – члан 66. став 1. тач. 5, уређено је да запосленом припада увећана зарада по основу времена проведеног на раду за сваку *започету* годину рада проведenu у радном односу (минули рад) – 0,5%.

У вези са наведеним, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад на захтев Народне банке Србије дало је мишљење бр. 011-00-941/2015-02 од 6. октобра 2015. године, да се општим актом послодавца може утврдити право на увећање зараде по основу „минулог рада“ за сваку пуну годину остварену у радном односу, као веће право у односу на Законом прописано, рачунајући и сваку *започету* годину рада у радном односу као нови основ и веће право за запослене при обрачуну увећане зараде, а полазећи од одредаба члана 8. став 2 и члана 108. став 4. Закона о раду.

2.9.3.6. Трошкови амортизације (рачун 642)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Трошкови амортизације	1.031.489	1.749.151
- Трошкови амортизације нематеријалних улагања	85.340	277.081
- Трошкови амортизације грађевинских објеката	498.050	505.910
- Трошкови амортизације опреме	447.093	965.018
- Трошкови амортизације осталих основних средстава	<u>1.006</u>	<u>1.142</u>
Свега:	1.031.489	1.749.151

Трошкови амортизације су исказани у износу од 1.031.489 хиљада динара, од чега амортизација нематеријалних улагања износи 85.340 хиљада динара, грађевинских објеката 498.050 хиљада динара, опреме 447.093 хиљада динара и осталих основних средстава 1.006 хиљада динара.

2.9.3.7. Остали расходи (64 (осим 642), 624, 652, 653, 66 (осим 660 и 669), 672, 673)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Остали расходи	4.003.539	3.499.687
<i>Трошкови материјала</i>	1.700.657	1.869.054
<i>Трошкови производних услуга (562.402)</i>		
- Транспортне услуге	4.203	1.300
- ПТТ	46.019	32.692
- Аутоматски пренос података	123.131	111.694
- Одржавање	251.953	211.307
- Трошкови закупа	8.341	9.555
- Реклама и пропаганда	883	2.141
- Службени листови и часописи	8.195	8.252
- Трошкови дорада – ЗИН	84.399	94.418
- Остале услуге	35.278	15.690
<i>Нематеријални трошкови (493.194)</i>		
- Трошкови службеног пута	59.268	48.320
- Трошкови превоза запослених	87.924	91.469
- Трошкови накнада добровољним пензијским фондовима	100.845	99.316
- Стручно образовање запослених	8.832	8.557
- Интелектуалне услуге	86.141	67.543
- Услуге чувања имовине и обезбеђења новца	25.092	26.681
- Комуналне услуге	14.598	13.470
- Трошкови репрезентације	26.404	33.901
- Трошкови премија осигурања	20.910	44.532
- Остали нематеријални трошкови	63.180	67.089
<i>Трошкови пореза (168.336)</i>		
- Накнада за коришћење грађевинског земљишта	110	60.834
- Порез на имовину	48.357	
- Трошкови ПДВ-а	100.462	92.055
- Остали трошкови пореза	19.407	20.265
- Трошкови доприноса	5.317	5.074
- Остали трошкови	158.114	40.638
- Губици од продаје, расхоровања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања	3.619	2.360
- Расходи по основу преноса инвестиционих некретнина и основних средстава	277.066	733
- Расходи по основу ревалоризације непокретности	39.799	
- Смањење вредности залиха	298.050	81.656
- Расходи по основу своп трансакција	144.312	212.019
- Трошкови резервисања за судске спорове	9.195	68.551
- Остали расходи	<u>143.478</u>	<u>58.521</u>
Свега:	4.003.539	3.499.687

Од укупног износа осталих расхода, на трошкове материјала се односи 1.700.657 хиљада динара, трошкове производних услуга 562.402 хиљада динара и нематеријалне трошкове 493.194 хиљада динара. Преостали износ осталих расхода се односи на трошкове пореза, трошкове смањења

вредности залиха, расходе по основу преноса инвестиционих некретнина и основних средстава и друге расходе.

Трошкови стручног усавршавања су исказани у износу од 8.832 хиљада динара – за 3,22% су већи него претходне године, а по следећим основима:

ОПИС	у 000 динара		
	2014.	2013.	Промена %
Школовање	2.018	2.184	-7,57%
Специјализација, магистратура, докторати, правосудни испити у земљи	2.470	887	178,56%
Специјализација, магистратура, докторати у иностранству	146	74	98,08%
Стручно образовање - семинари и саветовања у земљи	2.921	3.074	-5,00%
Семинари и саветовања у иностранству	1.214	945	28,42%
Курсеви страних језика		1.393	-100,00%
Курсеви и обука запослених	7		
Опште образовање - курсеви и обука запослених	56		
Укупно:	8.832	8.557	3,22%

2.10. Финансијски резултат

У финансијским извештајима за 2014. годину Народна банка Србије је исказала резултат периода - добитак из редовног пословања након опорезивања у износу од 80.700.910 хиљада динара, који је проистекао из следећих основа:

	31.12.2014.	31.12.2013.
<i>Нето приход по основу накнада и провизија</i>	3.417.916	3.436.648
<i>Нето добитак по основу заштите од ризика</i>	4	
<i>Нето приход од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле</i>	83.154.135	
<i>Остали пословни приходи</i>	6.950.598	4.754.394
<i>Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки</i>	1.297.585	53.238
<i>Расходи – нето ефекат, трошкови и остали расходи</i>	(13.844.930)	(51.838.453)
<i>Добитак пре опорезивања</i>	80.975.308	
<i>Порез на добитак</i>	(274.398)	
<i>Добитак након опорезивања</i>	80.700.910	
<i>Губитак након опорезивања</i>		(43.594.173)

Расходи – нето ефекат, трошкови и остали расходи се односе:

	31.12.2014.	31.12.2013.
<i>Нето расход по основу камата</i>	938.044	3.816.678
<i>Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању</i>	3.381.329	12.287.466
<i>Нето расход по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле</i>		25.662.46)
<i>Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи</i>	4.490.529	4.823.007
<i>Трошкови амортизације</i>	1.031.489	1.749.151
<i>Остали расходи</i>	4.003.539	3.499.687
Укупно:	13.844.930	51.838.453

За разлику од претходне године када је остварен негативан финансијски резултат, у 2014. години Народна банка Србије је пословала са добитком (пре опорезивања) у износу од 80.975.308 хиљада динара, јер су приходи исказани у износу од 94.820.238 хиљада динара, а расходи у износу од 13.844.930 хиљада динара. Исказани приходи се односе на нето приход од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле у износу од 83.154.135 хиљада динара или 87,70 % као и приходе по другим основима, и то:

	31.12.2014.	Учешће
<i>Нето приход по основу накнада и провизија</i>	3.417.916	3,60%
<i>Нето добитак по основу заштите од ризика</i>	4	
<i>Нето приход од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле</i>	83.154.135	87,70%
<i>Остали пословни приходи</i>	6.950.598	7,33%
<i>Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки</i>	1.297.585	1,37%
Укупно:	94.820.238	100,00%

На предлог гувернера, Савет гувернера Народне банке Србије је усвојио финансијске извештаје Народне банке Србије за 2014. годину одлуком СГ НБС бр 6 од 22. јуна 2015. године, са исказаним добитком у висини од 80.700.910 хиљада динара. Добит из редовног пословања из биланса успеха након опорезивања у износу од 80.700.910 хиљада динара, увећана за добит проистеклу из ревалоризационих резерви Народне банке Србије у износу од 18.231 хиљада динара и по основу корекције добити у износу од 1.753.688 хиљада динара – укупно 82.472.829 хиљада динара, распоређена је у складу са одредбама члана 77. Став 5. Закона о Народној банци Србије. Део добити у висини од 33,3% односно 27.463.452 хиљада динара распоређен је у основни капитал, а део у висини од 66,7% или 55.009.377 хиљада динара у посебне резерве Народне банке Србије.

Финансијски извештаји Народне банке Србије за 2014. годину, са извештајем овлашћеног ревизора, достављени су 29. јуна 2015. године Народној скупштини – допис ДСГ Бр. 81/1/15/ДС од 22. јуна 2015. године.

2.11. Јавне набавке

Јавне набавке у 2014. години су вршене у складу са Планом набавке Народне банке Србије за 2014. годину. За обављање послова јавних набавки 34 запослена из Центра за набавке и других организационих јединица Народне банке Србије имају сертификат за службеника за јавне набавке.

У 2014. години је спроведено 387 поступака јавних набавки, а укупна вредност реализованих јавних набавки без ПДВ-а износи 3.302.577 хиљада динара, од чега се на јавне набавке велике вредности односи 240 поступака у износу од 3.176.156 хиљада динара. По основу јавних набавки мале вредности спроведено је 147 поступака у износу од 126.421 хиљада динара.

У складу са одредбама Закона о јавним набавкама²⁹, Народна банка Србије доставила је Управи за јавне набавке тромесечне извештаје о закљученим уговорима о јавним набавкама и поступцима јавних набавки у 2014. години.

Тестирање узорка достављених од стране понуђача

У отвореном поступку јавне набавке контролних маркица за обележавање спољњег паковања лека и ветеринарског лека - ЈН 89/2014 понуде су поднела четири понуђача, а уговор је додељен понуђачу чији су узорци тестирани раније јер је исти већ био испоручилац наведених добара за потребе Завода за израду новчаница и кованог новца - Топчидер. Избор је извршен на основу

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 124/2012 и 14/2015

Извештаја о индустријским пробама, односно тестирању примљених узорака, који је непотпун јер не садржи битне податке о процесу тестирања и писане изјаве изабраног понуђача да ће наставити да испоручује идентична добра као и у претходном поступку јавне набавке тих добара.

Препорука 2:

Препоручује се Народној банци Србије да интерним актом уреди да извештај о индустријским пробама садржи све релевантне податке о извршеном тестирању, да поступак тестирања узорака буде транспарентан и да сви параметри буду унапред познати понуђачима као и да пропише поступак контроле процеса тестирања.

Поверљиве набавке

Поверљиве набавке Народне банке Србије у току 2014. године су планиране и реализоване у оквиру позиције набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

2.12. Судски спорови

За годину која се завршава на дан 31. децембар 2014. године Народна банка Србије је извршила резервисања за обавезе по основу судских спорова у износу од 186.265 хиљада динара, што је мање у односу на претходну годину када су износила 251.499 хиљада динара.

Народна банка Србије води 231 судска спора, од чега 92 парнична спора и 139 радна спора. За све спорове у којима је Народна банка Србије тужена од стране банке дата је процена вредности исхода од стране стручних служби/правног сектора Народне банке Србије, као и то да ли се очекује да исход буде позитиван или негативан или је исход неизвестан.

Од укупног процењеног износа парничних спорова, а за које се сматра да ће имати негативан исход, у којима је Народна банка Србије тужена или једна од тужених страна, већи износ се односи на спор у вредности од 26.974 хиљада динара.

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ ЗА 2014. ГОДИНУ

Број: 400-538/2015-07
Београд, 9. новембар 2015. године

Садржај

	<i>Страна</i>
1. Биланс стања на дан 31. децембар 2014. године	54
2. Биланс успеха у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године	55
3. Извештај о осталом резултату у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године	56
4. Извештај о променама на капиталу у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године	57
5. Извештај о токовима готовине у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године	58
6. Статистички извештај за 2014. годину	60

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31. децембра 2014. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Износ текуће године	Износ претходне године	
		Крајње стање	Почетно стање
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	48.277.580	103.427.562	187.713.368
Злато и остали племенити метали	68.082.719	52.986.619	71.605.359
Депозити	279.975.777	237.246.725	143.048.191
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	798.670.029	882.631.712	830.549.911
Финансијска средства расположива за продају	9.717.496	8.288.991	9.410.736
Финансијска средства која се држе до доспећа			
Кредити и пласмани	1.223.715	755.484	1.268.115
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	73.770.910	75.209.412	85.667.790
Нематеријална улагања	142.049	90.283	361.010
Некретнине, постројења и опрема	22.652.403	15.387.737	16.553.860
Инвестиционе некретнине	899.730	844.695	844.695
Остала средства	4.068.744	3.983.815	4.331.153
УКУПНО АКТИВА	1.307.481.152	1.380.853.035	1.351.354.188
ПАСИВА			
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	482.818.801	619.273.006	554.163.653
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	291.131.078	271.757.475	191.285.269
Обавезе према Међународном монетарном фонду	93.987.065	147.219.872	227.662.852
Резервисања	1.071.023	1.346.737	1.135.876
Текуће пореске обавезе	180.649		
Готов новац у оптицају	130.468.547	122.439.771	110.548.870
Остале обавезе	1.011.365	969.726	1.410.211
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	1.000.668.528	1.163.006.587	1.086.206.731
Државни капитал	119.049.539	119.049.539	100.803.340
Резерве	105.290.256	140.637.394	104.826.848
Добитак	82.472.829	1.753.688	59.517.269
Губитак		43.594.173	
УКУПАН КАПИТАЛ	306.812.624	217.846.448	265.147.457
УКУПНО ПАСИВА	1.307.481.152	1.380.853.035	1.351.354.188

2. БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Износ текуће године	Износ претходне године
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА		
Приходи од камата	12.683.818	13.367.916
Расходи камата	13.621.862	17.184.594
Нето расход по основу камата	938.044	3.816.678
Приходи од накнада и провизија	3.817.914	3.867.901
Расходи накнада и провизија	399.998	431.253
Нето приход по основу накнада и провизија	3.417.916	3.436.648
Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању	3.381.329	12.287.466
Нето добитак по основу заштите од ризика	4	
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	83.154.135	
Нето расход по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле		25.662.464
Остали пословни приходи	6.950.598	4.754.394
Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбиланских ставки	1.297.585	53.238
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	90.500.865	
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД		33.522.328
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	4.490.529	4.823.007
Трошкови амортизације	1.031.489	1.749.151
Остали расходи	4.003.539	3.499.687
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	80.975.308	
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		43.594.173
Порез на добитак	274.398	
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	80.700.910	
ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА		43.594.173
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА – ДОБИТАК	80.700.910	
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА – ГУБИТАК		43.594.173

3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године

- у хиљадама динара -		
Позиција	Текућа година	Претходна година
ДОБИТАК ПЕРИОДА	80.700.910	
ГУБИТАК ПЕРИОДА		43.594.173
Остали резултат периода		
<i>Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак</i>		
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	7.716.015	82.878
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	25.009	
Актуарски добици	171.457	
<i>Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак</i>		
Позитивни ефекти промене вредности по основу финансијских средстава расположивих за продају	384.572	
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају		818.249
Укупан позитиван остали резултат периода	8.247.034	
Укупан негативан остали резултат периода		735.371
УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА	88.947.945	
УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА		44.329.544

4. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године

(у хиљадама динара)

Опис	Основни капитал	Посебне резерве	Ревалоризационе резерве	Добитак	Губитак до висине капитала	Нереализовани губици по основу ХоВ расположивих за продају	Укупно
Стање на дан 1. јануар 2013. године	100.803.340	90.594.522	15.038.448	57.763.581			264.199.891
Кориговано стање на почетку године	100.803.340	90.594.522	14.232.326	59.517.269			265.147.457
Укупна повећања у претходној години	18.246.199	36.545.917			43.594.173		11.197.943
Укупна смањења у претходној години			735.371	57.763.581			58.498.952
Стање на дан 31. децембра 2013. године	119.049.539	127.140.439	13.496.955	1.753.688	43.594.173		217.846.448
Кориговано почетно стање на дан 1. јануара 2014. године	119.049.539	127.140.439	13.496.955	1.753.688	43.594.173		217.846.448
Укупна повећања текуће године			8.247.035	80.719.141			88.966.176
Укупна смањења текуће године		43.594.173			43.594.173		-
Стање на дан 31. децембра 2014. године	119.049.539	83.546.266	21.743.990	82.472.829			306.812.624

5. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године

Позиција	-у хиљадама динара-	
	Износ	
	31.12.2014.	31.12.2013.
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	28.645.298	31.029.528
Приливи од камата	14.234.294	16.596.238
Приливи од накнада	2.836.449	3.060.561
Приливи по основу осталих пословних активности	11.492.289	11.251.368
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	82.266	121.361
Одливи готовине из пословних активности	33.333.603	34.098.903
Одливи по основу камата	14.877.747	19.071.935
Одливи по основу накнада	403.329	435.439
Одливи по основу трошкова пословања	18.052.527	14.591.529
Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима	4.688.305	3.069.375
Смањење пласмана и повећање депозита и осталих обавеза	81.050.742	
Смањење финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању	81.050.742	
Повећање пласмана и смањење узетих депозита и осталих обавеза	120.112.216	129.933.333
Повећање кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, државе и других депонената	65.557.910	72.614.098
Повећање финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха, финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању		54.709.993
Смањење депозита и осталих обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, држави и другим депонентима	54.554.306	2.609.242
Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит	43.749.779	133.002.708
Плаћени порез на добит	196.020	
Пренос у Буџет Републике Србије		2.971.465
Нето прилив готовине из пословних активности		
Нето одлив готовине из пословних активности	43.945.799	135.974.173
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	178	313
Приливи од продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	178	313
Одливи готовине из активности инвестирања	1.029.918	139.470
Одливи за куповину нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	1.029.918	139.470
Нето одлив готовине из активности инвестирања	1.029.740	139.157

В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		69.145.522
Приливи готовине по основу узетих кредита		69.145.522
Одливи готовине из активности финансирања	102.292.354	
Одливи готовине по основу узетих кредита	102.292.354	
Нето прилив готовине из активности финансирања		69.145.522
Нето одлив готовине из активности финансирања	102.292.354	
СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	109.696.218	100.175.363
СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	256.964.111	167.143.171
НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ	147.267.893	66.967.808
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	118.763.236	211.391.822
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	83.155.426	
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ		25.660.778
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА	54.650.769	118.763.236

6. СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ
за 2014. годину

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	31.12.2014.	31.12.2013.
Трошкови зарада	2.262.516	2.268.116
Трошкови накнада зарада	388.998	383.931
Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада	337.733	369.866
Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада	1.402.827	1.371.236
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	32.659	38.818
Остали лични расходи	104.821	122.475
Трошкови материјала	1.700.657	1.869.054
Трошкови производних услуга	562.401	487.049
Трошкови закупнина	8.341	9.555
Трошкови амортизације	1.031.489	1.749.151
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	493.194	492.917
Трошкови премија осигурања	21.004	44.647
Накнаде трошкова запосленима	256.868	247.661
Трошкови накнада другим физичким лицима	18.035	15.848
Трошкови чланарина	2.850	4.355
Трошкови репрезентације	36.077	50.622
Трошкови пореза, осим пореза на зараде и накнаде зарада, пореза на остале приходе грађана и пореза на добит	149.397	153.258
Трошкови доприноса	5.317	5.074
Остали трошкови	158.114	40.638
Расходи по основу курсних разлика	115.736.384	236.937.361
Остали приходи оперативног пословања	4.846.538	3.922.108
Приходи од дивиденди и учешћа	82.226	118.639
Приходи од накнаде штете по основу осигурања	2.008	8.000
Приходи од курсних разлика	198.890.519	211.274.897
Залихе	3.246.928	3.438.739
Залихе материјала, залихе алата и инвентара и залихе резервних делова	1.560.370	1.581.920
Остале залихе	1.002.679	973.989
Недовршена производња	322.033	224.586
Залихе готових производа	361.845	658.244
Просечан број запослених по основу стања на крају месеца	2.312	2.267